

bb 76. /a belöföldi...folyt./um

59. ifju gárda park székesfehérváron
60. a janus panonius irodalmi társaság emlékkiállítás
pécsett
61. öntözési tanácskozás kecskeméten /13.jav./
62. bevásárlóközpont nyílt szegeden
63. cyrus eaton magyarországon
64. losonczy pák üdvözlő távirata dániába
65. magyar-jamaicai gazdasági tárgyalások
66. hazay istván akadémikus kitüntetése
67. további kedvezmények az mccc tagjainak
68. a lengyel külügyminiszter további programja
69. jugoszláv ifjusági kildöttség megbeszélései /14.jav./
70. közlemény a lengyel külügyminiszter látogatásáról
71. időjárásjelentés
72. havas ferenc köszöntése
73. faluvégi lajos jugoszláv kitüntetése /15.jav./
74. tv Lottó nyerőszámok
75. lázár györgy és havasi ferenc fogadta zvone dragant
76. hírjegyzék

..-

- 43 -

- v é g e -

készült az mti belföldi főszerkesztőségében

főszerkesztő: pásztor jános

szerkesztette: halasi györgy, izsák erika, ágoston lászló

21.36/um

21.30
3P

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

csütörtök

bb 1. megkezdődött az ország első burgonyafeldolgozó üzemé-
nek építése az ormánságban

igó/um st ál

1981. április 16.

az ormánsági vajszlón megkezdődött az ország első burgonyafeldolgozó üzemének építése. beruházója a szentlőrinci állami gazdaság, amely pályázat útján kapta meg a jogot a mémtől a gyár telepítésére. évente kétezer tonna burgonyapelyhet állítanak elő az új üzemben, többek között a keresett krumplis kenyér alapanyagát.

a 154 millió forintba kerülő élelmiszeripari üzem a tervek szerint még az idén elkészül és az idei burgonyatermést már az új üzemben dolgozzák fel a következő év első felében. a már korábban megépült tízezer tonna befogadóképességű burgonyatároló mellé telepítik a gyárat.

baranya megye - s benne az ormánság - nem tartozik a hagyományos burgonyatermő tájaink közé. a szentlőrinci állami gazdaság, mint a solanum burgonyatermelési rendszer egyik vezető gazdasága azonban évek óta kimagasló hozamokkal szerzett magának nevet a szakmában. az elmúlt ötéves tervidőszak átlagtermése 35 tonna volt hektáronként, ami kétszerese az országos átlagnak. egyébként éppen ezekben a napokban ültetik a burgonyát a gazdaság földjein: 550 hektáron, aminek nagyobb részét öntözni fogják.

/folyt.köv./

- 1 -

3P

bb 1. /megkezdődött az ...1.foly./um

a kenyérgyáraink, valamint a konzerv- és hűtőiparunk számára szükséges feldolgozott burgonyát jelenleg külföldről szerezzük be. a vajszlói üzem teljes egészében ki fogja elégíteni a hazai igényeket és ezáltal megszűnik az import. sőt: megfelelő kereslet esetén továbbfejleszthetik az üzemet és akkor exportra is jut az ormánsági burgonyapehelyből. /mti/

--

bb 2. újabb műanyagtermékek kazincbarcikáról

hag/um kz ál

1981. április 16.

több tucat új fajta műanyag gyártását készíti elő a borso-di vegyikombinát egy folyamatban lévő nagyszabású fejlesztési program keretében. a magyar nemzeti bank egymilliárd forintos kölcsönével megvalósuló jól előkészített program keretében az utóbbi napokban több gépsor, köztük egy keményprofilokat és egy csomagolófóliát gyártó berendezés, már meg is kezdte a próbaüzemét. befejezéshez közeledik egy ragasztópánt fóliát készítő újabb gépsor és egy 15 ezer tonna kapacitású granuláló berendezés szerelése is.

a próbaüzem eddigi tapasztalatai kedvezőek: a gépsorokról megfelelő minőségű termékek kerülnek le. a csomagolófóliát gyártó gépsor működése lehetővé teszi, hogy élelmiszeriparunk teljes egészében megszüntesse a csomagolófólia importálását, sőt a hazai szükségletek kielégítése mellett még exportra is lehetőség lesz. az új gépen készülő termék a második félévben már piacra kerül.

a ragasztópántokat készítő berendezés néhány héten belül ugyancsak megkezdte a próbaüzemét. ez is importot tesz feleslegessé. /mti/

--

bb 3. energiatakarékos kazánok zalaszentgrótról

tas/um kz ál

1981. április 16.

gyenge minőségű szénrel működő, energiatakarékos kazánok gyártásával bővítette termékcsaládját a zalaszentgróti uniferro ipari szövetkezet. elsőként a százezer kalória teljesítményű, 75 százalékos hatásfokkal dolgozó berendezések készültek el, amelyekből az idén nyolcvanát szerelnek össze. eladásukkal nincs gond: a szerelvényértékesítő vállalat már a teljes mennyiséget megrendelte. az új kazán hamarosan előállítandó 200 ezer és 350 ezer kalóriás változatát a bnv-n is bemutatja a szövetkezet. /mti/

--2--

37

bb 4. mezőgazdasági géprendszerek magyar-nszk közös vállalkozásban

i be/um pp ál

1981. április 16.

az eddigi kölcsönös szállítások jó tapasztalatai alapján szorosabbra fűzte kapcsolatait a szellőző művek és az nszk-beli neuero cég: öt évre szóló együttműködési szerződést írtak alá mezőgazdasági géprendszerek gyártására és szállítására. a berendezések hazai forgalmazója a szellőző művek, helyszini összeszerelésükről és későbbi szervizelésükről is ez a vállalat gondoskodik. a megállapodás értelmében a magyar vállalat évente kétféle márkában értékben gyárt a neuero cég takarmányellátó rendszereihez adagolókat és szállító szalagokat, cserében pedig az nszk-beli partner ugyanekkora értékben látja el a magyar piacot gépsoraival, tárolóival.

a kooperáció előnye, hogy a hazai gazdaságok ily módon forintért vásárolhatják meg a szemes-, zöld- és szálas takarmányok hagyományos, illetve nedves tárolására alkalmas silótoronyokat, az azokhoz tartozó berendezéseket.

az együttműködési szerződés megkötésével egyidejűleg a szellőző művek a technológiai igények jobb megismerése céljából felvette a kapcsolatot azokkal a hazai üzemekkel, amelyek eddig is a neuero cég berendezéseit alkalmazták. /mti/

--

bb 5. pénteken indul a budapest-bécs közötti szárnyashajójárat

i kf/tr um pp ál

1981. április 16.

a hazai járatok után megkezdődik a dunán a nemzetközi személyforgalom is, budapest-bécs között megindul a népszerű szárnyashajójárat, amely a múlt évben 61 ezer utast szállított.

a nemzetközi hajóállomásról pénteken 8 órakor startol az első menetrendszerű hajó, a sólyom, amely öt és fél óra múlva, 13.30-kor köt ki az osztrák fővárosban; egyórás pihenő után indul vissza, s lefelé már négy és fél óra alatt érkezik budapestre. a maírt nemzetközi járata naponta közlekedik - vasárnaponként 13.30 órás indulással - október 3-ig. az igényektől függően a 112 személyes sólyom, illetve a 60-64 személyes sirály és vöcsök szállítja az utasokat a két főváros között. /mti/

--

- 3 -

37

bb 6. exportalma társaság alakult

i jf/ve um pp ál

1981. április 16.

több száz gazdaság tartozik az ujonnan alakult exportalma-társasághoz, amelyet a hungarofrukt mellett az ágker kft, a tszker, továbbá két mezőgazdasági termelési rendszer és több zöldért vállalat alapított.

a társaság keretében biztosítják a tagok állandó, folyamatos tájékoztatását a termelés, a feldolgozás és a külpiaci értékesítés lehetőségeiről, egyeztetik a termelésfejlesztési elképzeléseket és kiterjesztik a közös anyagi érdekeltségeket.

x x x

évente 400 ezer tonna almáról van szó, hozzávetőleg ilyen nagyságrendű a gyümölcs exportja. a mennyiség a hazai terméknek csaknem felét teszi ki, nagy értékről van szó. ennél fogva - mint a korábbi évek tapasztalatai is figyelmeztetnek - szükség van az alma-külkereskedelemben érintettek érdekeinek körültekintőbb egyeztetésére, és emellett a szakmai fejlesztés szempontjainak folyamatos és közös értékelésére, ami segíti a még megalapozottabb üzemi döntéseket.

a társaság a termelők régi igényét elégíti ki; a taggazdaságok a külpiaci értékesítés eredményéből a továbbiakban anyagilag is érdekeltek, mivel értékarányos visszatérítést kaphatnak árujuk után. természetesen ennek legfontosabb feltétele a jó minőség. a társaság tehát szerencsésen kapcsolja össze a külpiaci sikerben való közvetlen anyagi érdekeltséget a jó értékesítés egyik alapfeltételével, az alma minőségével. de, hogy nem valamiféle egyirányú bevétel-növelésről van szó, jelzi, hogy a társaság a veszteséget is áthárítja: ha rossz minőséget adnak, maguk is bánják. nem nézheti tehát egyetlen taggazdaság sem majd kívülről, tétlen szemlélőként a társaság központjának erőfeszítéseit.

a közös munkához természetesen állandó információra van szükség a résztvevők teljes körében. a társaság ezt biztosítja; rendszeres időközökben és intézményesen, de az egyéni megkeresésekre is válaszol.

a telepítéseknek is részben irányítója lesz a társaság, miután a tagok képviselői egyeztetik a különböző fajták telepítésének programjait és közös megegyezéssel jelölik ki a jövő fajtavárományosait. a technikai feltételek biztosítása, mindenekelőtt a szállítás megszervezése is a társaság egyik alapvető feladata - ahogyan azt a gazdaságok már régóta sürgetik. /mti/

- 4 -

3P

bb.7. külföldi orgona-és zongoraművészek vendégszereplése

i/is/jk/bc/gw ál

1981. április 16.

az orgona-és a zongoraművészet kiváló külföldi képviselői vendégszerepelnek április végén a budapesti hangversenytermekben.

andré gorog, a párizsi pianista április 26-án a pesti vigadó kamaratermében ad hangversenyt. andré gorog már kilencévesen, 1947-ben szerepelt a francia rádióban. a művész több alkalommal koncertezett Magyarországon, s a budapesti rádió felvételeket készített vele. a mostani alkalommal beethoven-, schumann- és chopin-zongoradarabokat játszik.

amadeus webersinke, ndk-beli zongora-és orgonaművész fellépésének időpontja április 27., színhelye ugyancsak a pesti vigadó. az 1950-es bach-bicentenáriumi orgonaverseny elsőhelyezettje szintén régi ismerőse a magyar koncertlátogatóknak. zongoraestjének szerzői: eisler, schubert és bach.

a zeneakadémia április 28-1 vendége, a 25 éves bertrand molia francia zongoraművész először ad hangversenyt Magyarországon. műsorán több debussy-darab és liszt vándorévek című zongoraciklusa szerepel.

a két év előtti első nemzetközi bach-liszt orgonaverseny győztese, az olasz francesco finotti két alkalommal koncertezik budapesten. a páduai konzervatórium fiatal tanára hat szemesztert végzett koloss istván tanítványaként a liszt ferenc zene-művészeti főiskolán, s többször szerepelt a magyar közönség előtt. április 27-én a kálmán téri református templomban, 29-én pedig a dohány utcai zsinagógában ad orgonaestet: buxtehude, bach, cesar franck, vierne és dupre műveit szólaltatja meg. /mti/

bb.8. könyvben a nemzetközi élettani kongresszus anyaga

km/gg/bc/gw ál

1981. április 16.

a budapesti akadémiai kiadó és az oxfordi pergamon press közös kiadásában elhagyta a nyomdát az 1980. júliusában budapesten rendezett 28. nemzetközi élettani kongresszus anyaga. a 36 kötetből álló, angolnyelvű gyűjtemény több mint 15.000 oldalon 3800 tudományos közleményt foglal magában. /mti/

- 5 -

3P

bb 9. televíziós gyermekműsorok fesztiválja kőszegen

i kj/um bc ál

1981. április 16.

május 18-tól 23-ig rendezik meg - immár negyedik alkalommal - a televíziós gyermekműsorok és -filmek kőszegi szemléjét. a hatnapos program során televíziós szakemberek, alkotó művészek, pedagógusok, pszichológusok áttekintik az elmúlt két esztendő gyermekműsor és gyermekfilm termését, korábban műfaji csoportosításban vizsgálták; az idén viszont három korcsoportba sorolva értékelik, hogy a televízióban vetített alkotások megfelelnek-e az egyes korosztályok érdeklődésének.

a szemlén huszonkilenc anyagot mutatnak be. kőszegen tartják a süsü kalandjai című bábfilmsorozat ősbemutatóját, s a fesztiválon mutatják be szabó magda: tündér lala című regényének televíziós változatát is. /mti/

-.-

bb 10. halcsalगतó - 30 vagon horgászkukorica szigetvárról

kász/um kz ál

1981. április 16.

távcsalít állított elő a horgászok számára a szigetvári konzervgyár. a halcsemegét májusi morzsolt kukoricából készítik, és ánizzsal ízesítik. a finom, fűszeres illat még a jóllakottan pihenő pontyokat is arra csábítja, hogy - akár távolabbról is - a horoghoz usszanak, s megkóstolják a rátüzött inyencfalatot.

a baranyai üzem az idén mintegy háromszáz tonna halcsalít gyárt a hazai fűszért vállalatok megrendelésére. a horgászkukorica feliratu literes üvegeket csavaros tetővel zárják le, így tartalmuk könnyen hozzáférhető, tovább eláll és több pecázáshoz is felhasználható. az ánizzos távcsali az ország minden részébe eljut, s nemcsak a horgász szaküzletekben, hanem az élelmiszerboltokban is meg lehet vásárolni. /mti/

-.-

bb 12. fonotéka nyílt pécsett

igó/um kz ál

1981. április 16.

zenemű- és hangtár nyílt pécsett, a baranya megyei könyvtár műemléki épületében. az új intézmény különösen nagy segítséget nyújthat a városban működő zeneművészeti és tanárképző főiskola hallgatóinak, a zenepedagógusoknak, az ének- és zenekarok tagjainak. a bolthajtásos, barokk falak között korszerű fonotékát alakítottak ki: egyszerre kilenc féle zenei program közül választhatnak a muzsika kedvelői.

/folyt.köv./

- 6 -

BP

bb.12. /fonotéka nyílt...folyt./gw

gyűjteményében 2800 hanglemez van és évente félezerrel gyarapítják. mintegy 1500 zenemű - kotta, partitúra, szövegekönyv - segíti a tájékozódást. a törekvés az, hogy minden hangfelvételnek meg legyen a kottája is a zeneműtárban, ezért külföldi kiadóktól is szereznek be anyagot. a fonotéka látogatóinak természetesen rendelkezésére áll a könyvtár gazdag ének-zene szakirodalmi részlege is. /mti/

-.-

bbm11. madárzsongás tolnában

blb/az/gw ie

1981. április 16.

a vízparti madarak délről észak felé irányuló tömeges tavaszi vonulását figyelték meg a nyáriavas tavaszban a tolna megyei ifju madárkutatók. a sekély vizekhez érkező cankók seregében a dunántulon csak ritkán előforduló gulipánok, valamint kanálasgémekek és nagyköcsagok is feltűntek. a fekete-fehér tollu, felfelé ívelő csőrű gulipánok feltehetőleg az alföldi szikes pusztákról kóborolhattak a mezőföldi sekély vízü tavakhoz. most vonulnak a vadkacsák különféle fajai, köztük a gyorsröptű fűtyülő-récék, s a nagykiterjedésű nádasoknál szívesen időznek a nyári ludak is. megjöttek a ritka énekesmadarak, közöttük a kékbegy is.

a szekszárdi dombok közt egy különleges örvös rigót is láttak. ez a feketerigóhoz hasonló, a begyén azonban fehér félholdat viselő énekesmadár a magas hegységekben, főleg a kárpátok felhőkbe nyúló tájain honos. /mti/

-.-

bb.13. mezőgazdasági biogázüzem tiszaföldváron

end/kz/gw ál

1981. április 16.

az alföld első mezőgazdasági biogázüzemét építi fel az országos hírű tiszaföldvári lenin tsz. a sertéstartás melléktermékére a higtrágyára alapozott üzem svájci licenc alapján készül. a rövidesen 24 ezresre bővülő sertéstelepről naponta mintegy ötszáz köbméter higtrágya kerül az üzembe, ahol két részre választják. az egyik részét öntözésre használják fel, a másik részét pedig zuzott kukoricaszár hozzáadásával reaktorban tovább érlelik, bomlasztják. a reaktorban körülbelül 4,6 millió köbméter éghető metán keletkezik, s ennek a fűtőértéke 2500 tonna olajnak felel meg. /folyt.köv./

- 7 -

Tevele

BP

bb.13. /mezőgazdasági biogázüzem....folyt./gw

a számítások szerint ezzel fedezni tudják a sertéskombinát, a nagyüzemi takarmánykeverő, sőt a később felépülő husfeldolgozó energia szükségletét is. ebből a forrásból kap energiát a vágóhídi hulladékokból takarmányhus-pogácsát előállító üzemszám. a beruházás - amely az év második felében kezdődik - gyorsan megtérülő befektetés. az energia termelő bomlasztás után visszamaradó szilárd anyag értékes talajerőpótló. egy svájci cég máris 10 évre előre megvásárolta a lenin tsz-től. /mti/

- . -

bb.14. tizenhat ország táncosait várja szombathely

lér/kz/gw ál

1981. április 16.

^{az idén} június 5-7. között rendezik meg a szombathelyi savaria napok egyik, mindig nagy érdeklődéssel kísért eseményét a nemzetközi táncversenyt és a magyar táncbajnokságot, ezúttal tizenhat ország táncosait, a világ amatőr versenymozgalmának legjelesebb képviselőit várja szombathely. a vendégek fogadására a gazdag program zavartalan lebonyolítására már minden előkészület megtörtént.

a nemzetközi táncversenyen a magyarokon kívül anglia, ausztria, ausztrália, belgium, bulgária, csehszlovákia, dánia, finnország, japán, jugoszlávia, lengyelország, az ndk, az nszk, olaszország és a szovjetunió legjobb párosai vesznek részt. jelezte már az érkezését többek között a latinamerikai táncok világbajnok párosa az angol, donnie burns és gaynor fairweather, jelen lesz - gyuancsak angliából - a welsh-gilmartin páros, a standard világbajnokság első helyezettje.

a táncversenyen ezúttal is a bm határország központi zenekara huzza a talpalát valót, a műsorban közreműködőként láthatja a közönség a szombathelyi magyar lászló uttörőház és a savaria táncklub formációs csoportját.

az idén június 6-10 között nemzetközi táncpedagógus és versenytáncos továbbképzést is rendeznek szombathelyen. erre mintegy nyolcvan táncost várnak. a kurzust az angol carole smythe mesteredző vezeti. /mti/

- 8 -

BP

bb.15. római kori épület

mzs/kz/gw ál

1981. április 16.

gázcsőfektetés közben régi kőfalakra bukkantak a munkások győrről. a xantus jános muzeum régészei máris metállapították rólu, hogy a római korból származnak. csaknem 22 méter hosszúságban követték a 2-dik század végi épület jó minőségű vörös és fehér kőből rakott falait, amelynek padlószintje alatt fűtőcsatornákat találtak. ebből arra következtetnek, hogy a ház lakóépület lehetett. tájolása eltér a római tábor épületeitől, az arra utal, hogy nem tartozott a katonai táborhoz.

az omladékrétegben színes falfestménytöredékeket, továbbá diszitett fazék-, és korsó-maradványokat is találtak. előkerült egy bronz talizmán is, amelyet az egykori szokás szerint férjhezmenetelükig a lányok viseltek, s az esküvő után letették a házi istenek oltárára. /mti/

- . -

- 9 -

BP

bb.16. embargó: csütörtökön 18.00 óráig !

üdvözlét

ig ál

1981. április 16.

heng samrin elvtársnak,
a kambodzsai megmentésének nemzeti
egységfrontja elnökének,
a kambodzsai népi forradalmi tanács
elnökének

p h o m p e n h

a kambodzsai népköztársaság nemzeti ünnepe alkalmából a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága, a magyar népköztársaság elnöki tanácsa, országgyűlése, minisztertanácsa, a magyar nép és a magunk nevében testvéri üdvözlétünket és jókívánásainkat küldjük önnek, a kambodzsai megmentésének nemzeti egységfrontja központi bizottságának, a népi forradalmi tanácsnak és az egész kambodzsai népnek.

hat évvel ezelőtt ezen a napon szabadult fel a kambodzsai nép a gyarmatosítók, az idegen betolakodók és hazai kiszolgálók, a lon nol-rezsim uralma alól. az idegen érdekek szolgálatába szegődött pol pot- ieng sary-khieu samphan klikk azonban - semmibevéve az ország alkotmányát és a legegységibb emberi jogokat - szétzillesztette a társadalmat, tönkretette a gazdaságot és hazafiak, egyszerű emberek millióit gyilkoltatta le. 1979 januárjában lezárult az ország történelmének legsötétebb korszaka, amikor a kambodzsai hazafias és forradalmi erők kambodzsai megmentésének nemzeti egységfrontja vezetésével - a vietnami szocialista köztársaság internacionalista segítségével - megdöntötték a szocializmus eszméjét lejárató, a népet eláruló rezsimet.

a magyar nép nagyra értékeli és támogatja azokat a külpolitikai kezdeményezéseket, amelyeket a kambodzsai népköztársaság kibontakoztatott a délkelet-ázsiai térség békéje és biztonsága érdekében. őszintén örül azoknak a figyelemreméltó eredményeknek, amelyeket a kambodzsai nép a gazdaság helyreállításában, a politikai, társadalmi és kulturális élet újjászervezésében elért.

meggyőződésünk, hogy népeink barátsága és testvéri együttműködése napról-napra erősödik, annak a közös nyilatkozatnak a szellemében, amelyet a kambodzsai megmentésének nemzeti egységfrontja és a kambodzsai népi forradalmi tanács ön által vezetett küldöttségének hivatalos, baráti látogatása idején budapestben aláírtunk. a kambodzsai nép a jövőben is számíthat hazánk és népünk internacionalista támogatására a demokratikus, el nem kötelezett és a szocializmus felé haladó kambodzsai népköztársaság megerősítésében.

/folyt. köv./
10.15/ig

- 10 -

bb./üdvözlét ... 1. folyt./ig

nemzeti ünnepükön őszintén kívánjuk, hogy a kambodzsai nép a kambodzsai megmentésének nemzeti egységfrontja, a népi forradalmi tanács irányításával érjen el újabb sikereket a forradalmi vívmányok védelmében és megszilárdításában, az új társadalom építésében, a térség békéjének és biztonságának megszilárdításában.

budapest, 1981. április 16.

losonczi pál
a magyar népköztársaság
elnöki tanácsának
elnöke

lázár györgy
a magyar népköztársaság
minisztertanácsának
elnöke

x x x

a kambodzsai népköztársaság nemzeti ünnepe alkalmából puja frigyos külügyminiszter táviratban üdvözölte hun sen külügyminisztert. a hazafias népfront országos tanácsa, az országos béketanács, a magyar szolidaritási bizottság, a magyar kommunista ifjúsági szövetség és a magyar nők országos tanácsa ugyancsak táviratban üdvözölte kambodzsai testvérszervezetét. /mti/

- . -

bb.17. sulyos erdőtüz

be/ig ál

1981. április 16.

hajdu-bihar megyében a hajduhadházi tsz 2.5 hektáros fenyőerdejében tűz keletkezett. a többszáz ezer forint összegű kárt egy magángazdálkodó okozta, aki a tűzgyújtási tilalom ellenére gazt égetett. a tűz a szeles időben átterjedt, a közeli fenyőerdőre. a tüzet a helyszínrre vonult tűzoltók eloltották, személyi sérülés nem történt. a felelősségrevonással kapcsolatos eljárás megindult. /mti/

- . -

11.45/ig

- 11 -

12.45/ig

13.

bb.18. uton az utolsó husvétii hansági pecsenyebárány szállitmány - a tervezettnél többet exportáltak

cser/ká/ig ál

1981. árpilis 16.

csütörtökön utnak indították külföldre az utolsó^{husvétii} hansági pecsebárány szállitmányt. a lajta-hansági állami gazdaság a tervezett 5 ezer helyett 6 ezer bárányt exportált az év eddigi időszakában. közben feltöltötték a hizlaldákat és újabb 4500 bárány hizlalását kezdték meg. ezek exportját 70-80 nap múlva kezdik meg. a bárányok 15 kilós sulyban kerülnek a hizlaldákba és 30-35 kilós sulyban értékesítik őket, amikor husuk a legizletesebb.

a legtöbbet ausztriába és a német szövetségi köztársaságba szállitották, a hansági bárányok kapósak, mert sikerült kidolgozni egy olyan hizlalási technológiát, amely faggyumentes hust eredményez. /mti/

- . -

bb.19. emlékezés németh lászlóra

t/me/be/ig ál

1981. árpilis 16.

németh lászló kossuth-dijas, a magyar prózairodalom kiemelkedő személyisége születésének 80. évfordulója alkalmából csütörtökön koszorúzási ünnepeket tartottak a farkasréti temetőben lévő sírjánál. az mszmp központi bizottsága tudományos, közoktatási és kulturális osztálya nevében molnár ferenc osztályvezető-helyettes és pándi andrás munkatárs, a művelődési minisztérium nevében rátkai ferenc miniszterhelyettes és lászló józsef, a kiadói főigazgatóság főigazgató helyettese helyezett koszorút a sírra. a magyar írók szövetsége nevében dobozy imre elnök és illés endre, a szövetség titkárságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsa nevében kovács béla titkár és juhász róbert osztályvezető koszorúzott. a megemlékezés, a kegyelet virágait helyezték el családjának tagjai, barátai, tisztelői, valamint a medve utcai általános iskola németh lászló nevét viselő uttörő rajának tagjai. /mti/

- . -

12.55/ig

- 12 -

13⁴⁵
/mti/

bb.20. időjárásjelentés

ig ál

1981. árpilis 16.

a meteorológiai intézet jelenti 1981. árpilis 16-án.

az évszakhoz képest hűvös idő

kontinensünk északi és keleti részét hideg, sarkvidéki eredetű levegő árasztotta el. hatására sokfelé viharossá fokozódott az északi szél, többhelyen hózápor is kialakul. a hideg levegő csütörtökön délelőtt elárasztotta a fekete-tenger északnyugati medencéjét, az északi- és keleti-kárpátok térségét és beszivárgott a kárpát-medence keleti felébe is. péntek estig a hideg levegő az egész kárpát-medencét kitölti, így az évszakhoz képest hűvös időre lehet számítani.

házánkban szerdán 8, 13 órán át sütött a nap. csapadék sehol sem volt. a hőmérséklet kora délután az ország legnagyobb részén 18, 23 fok között alakult. csütörtök hajnalra általában 0, plusz 5 fokig hűlt le a levegő, de a szeles területeken 6, 9 fok között váltakozott a legalacsonyabb hőmérséklet. délelőtt sokfelé megerősödött, helyenként viharossá fokozódott az északi, északkeleti szél. az ország legnagyobb részén sütött a nap, de az északi és keleti megyékben erősen megnövekedett a felhőzet. szórványosan kisebb eső, záporosó, a hegyekben hózápor is előfordult. a hőmérséklet 11 órakor a napos helyeken 13, 17, az erősen felhős részeken 6, 12 fok között alakult.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 14,3 fok volt, 2,6 fokkal magasabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 16 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 1010 mbár, alig változik.

várható időjárás péntek estig:

időnként megnövekvő felhőzet, főleg csütörtökön és elsősorban az északi és keleti ország részben kisebb esővel, záporral, a magasabb hegyekben hózáporral, erős, helyenként viharos északkeleti, keleti szél. az évszakhoz képest hűvös idő. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában 0, plusz 5 fok között, a szélvédett helyeken mínusz 1, mínusz 4 fok között, a legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: 10, 15 fok között.

távolabbi kilátások szombattól-keddig:

a hét végén az időnként erősen megnövekvő felhőzetből elszórtan eső, záporosó várható. a következő hét elején kevesebb lesz a felhő, csapadék nem valószínű. a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet plusz 1, 6 fok között. legmagasabb nappali hőmérséklet 12, 17 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék nem valószínű.

/mti/ a duna vizállása budapestnél 371 cm, hőmérséklete 12,4 fok.

13.10/ig

- 13 -

1100

bb.21. a belföldi főszerkesztőség híreinek jegyzéke 1981. április 16-án 14.00 óráig

ig... ál 1981. április 16.

1. burgonyafeldolgozó üzem
  2. újabb műanyagtermékek
  3. energiatakarékos kazánok
  4. mezőgazdasági géprendszerek
  5. szárnyashajójárat
  6. exportalma társaság alakult
  7. külföldi orgona- és zongoraművészek
  8. könyvben a nemzetközi élettani kongresszus anyag
  9. televíziós gyermekműsorok
  10. halcsalogató
  11. madárzsongás tolnában
  12. fonotéka nyílt
  13. mezőgazdasági biogázüzem
  14. tizenhat ország táncosait várja
  15. római kori épület
  16. üdvözlét
  17. erdőtüz
  18. uton az utolsó pecsenyebárány
  19. emlékezés neméth lászlóra
  20. időjárás
  21. hirjegyzék
- /mti/

bb.24. gyermek néptáncsoport utazott törökországba

dén/st/ig ie 1981. április 16.

gyermek néptáncsoport utazott csütörtökön csongrád megyéből törökországba. az üllés és vidéke áfész fonó néptáncgyűttese, a helyi általános iskola kisdíákjaiból álló huszonöt tagú csoport az ankarai rádió és televízió gyermekfesztiválján vesz részt.

/mti/

14.10/ig

- 14 -

bb.22. vasutas munkavédelmi tanácskozás

t/kf/ve/pp/gw ie

1981. április 16.

a nemzetközi vasutas szövetség, az uic a tagvállalatok részvételével az idén is megszervezte a nemzetközi vasutas munkavédelmi heteket. az akció célja a biztonságosabb munkahelyek, munkafeltételek megteremtése. ennek keretében a MÁV igazgatóságainál, üzemfőnökségein, nagyforgalmu csomópontjain munkavédelmi ankétokat, tanácskozásokat rendeznek.

csütörtökön a MÁV vezérigazgatóságon tartottak munkavédelmi konferenciát, amelyen az egészséges és biztonságos munkafeltételekről, a balesetek megelőzéséről tárgyaltak. megállapították, hogy az elmúlt tervidőszakban a jelentős anyagi ráfordítások eredményeként javultak a vasut munkavédelmi körülményei, sok, egészségre ártalmas munkahelyet szüntettek meg, nehéz fizikai munkákat gépesítettek. ez is hozzájárult ahhoz, hogy a balesetek száma - ezen belül a halálos baleseteké is - csökkent. a balesetek elemzéséből megállapítható, hogy azok korántsem a legveszélyesebbnek minősített munkahelyeken, műveletek közben fordultak elő, többségük a figyelmetlenségnek, a technológiai és a munkafegyelem megsértésének a következménye.

a tanácskozással egyidőben nyílt kiállításon a járműjavító üzemek legjelentősebb balesetcsökkentő, munkavédelmi újításait mutatják be. mivel a tapasztalat azt mutatja, hogy egy-egy hasznos újítást csak helyben vezettek be, hasonló technológiát más üzemeknél még a régi, kevésbé biztonságos módon alkalmaznak, ezért a kiállítást elviszik valamennyi járműjavítóba. /mti/

bb.23. fokozódik a termelőszövetkezetek közötti gazdasági differenciálódás - a heves megyei nebulás ülése

kov/st/ig ie

1981. április 16.

a mezőgazdasági üzemekben a legfontosabb növények terméshozamai nagyobb mértékben térnek el egymástól, mint amennyire ezt a termőhelyiadottságok indokolnák. erre a megállapításra jutott a heves megyei népi ellenőrzési bizottság, amelynek csütörtökön egerben tartott ülésén azt vizsgálták, hogy a mezőgazdasági nagyüzemek hogyan gazdálkodnak a termelőalapokkal.

/folyt. köv./
14.20/ig

- 15 -

1500

bb.23. /fokozódik ..... 1. folyt./ig

1980-ban a megye termelőszövetkezeteinek mintegy 60 százaléknál javult a vállalati eredmény, csaknem 40 százaléknál azonban a két évvel előttihez viszonyítva eredményromlás mutatkozik. a gazdálkodási eredmények arról tanuskodnak, hogy sok szövetkezetben a termelési értéknél lényegesen nagyobb ütemben növekedtek a termelés költségei. a mezőgazdasági üzemek egyrészt a vezetés nem tudott kellőképpen alkalmazkodni a szigorúbb közzgazdasági körülményekhez, tovább folytatódott tehát a termelőszövetkezetek közötti gazdasági differenciálódás. figyelemre méltó, hogy mind a jó, mind pedig a kedvezőtlenebb természeti viszonyok között tevékenykedő térszerek soraiban található igen jó gazdálkodási eredményt felmutató és indokolatlanul alacsony színvonalon gazdálkodó mezőgazdasági üzemek.

a vizsgálat során szerzett tapasztalatok szerint a gazdasági eredmények alakulásában igen jelentős szerepe van a jól megválasztott és gazdaságos kiegészítő tevékenységnek. összeségében a megyei közös gazdaságok termelési értékének mintegy 77 százaléka származik az alaptevékenységből, 23 százaléka pedig alaptevékenységen kívüli. az egyes gazdaságok közötti arány itt is nagy szóródást mutat. van olyan mezőgazdasági nagyüzem, amelyben az alaptevékenység adja a termelési érték 98, százalékát, viszont egyes üzemeknél a mezőgazdasági alaptevékenység termelési értéke mindössze 18 százalék.

a gazdálkodás legdinamikusabban fejlődő ágazata heves megyében a szőlő- és borszőlőgazdálkodás. a szőlőterület az ötödik ötéves terv során tovább növekedett, a termés hozam pedig mintegy 20 százalékkal volt magasabb, mint öt évvel korábban. /mti/

bb.25. felhasználható: 19 órától !

befejeződött a bartók tudományos ülés szombathelyen

kre/st/ig ie 1981. április 16.

csütörtökön befejeződött szombathelyen a bartók születésének 100. évfordulója tiszteletére rendezett tudományos ülés, melyen a magyarok mellett jugoszláv és német-beli zenetörténészek, zeneesztéták is résztvettek.

szerdán a bartók kórusművek előadói problémáiról, illetve népzenei gyűjtőmunkájának egyes kérdéseiről hangzottak el előadások, s a savaria muzeumban - bartók utolsó vidéki koncertjének színhelyén - felavatták a művész emléktábláját.

/folyt.köv./
14.35/ig

- 16 -

bb.25. /befejeződött .... 1. folyt./ig

csütörtökön ifjú bartók béla elevenítette fel édesapja munkásságának egyes fejezeteit, majd ujfalussy józsef akadémikus, a liszt ferenc zeneművészeti főiskola rektora bartók béla és a magyar zenetörténet címmel tartott előadást. délután a megyei művelődési és ifjúsági központban rendezték meg a szombathelyi általános iskolások bartók zenei műveltségi versenyének döntőjét. este a tanárképző főiskola a zeneszerző huszonhét, egynemű karra írt művét adták elő a hallgatók és az ének-zene tanszék művésztanárai. /mti/

bb.26. végső bucsu lászló annától

t/me/be/gw ie

1981. április 16.

csütörtökön a farkasréti temetőben mély részvétellel bucsuztatták lászló anna írónőt. hamvasztás utáni bucsuztatón - amelyen részt vettek családjának tagjai, irótársai, barátai, tisztelői - fábri zoltán, a magyar írók szövetségének titkára méltatta munkásságát. kátkó istván író a barátok nevében bucsuzott az írónőtől. /mti/

bb.27. napirenden: az urbanizáció - az mta műszaki tudományok osztályának ülése

t/mg/ve/pp/gw ie

1981. április 16.

az épített környezet és a társadalmi-gazdasági fejlődés kölcsönhatásait, az urbanizáció kérdéseit vitatta meg az mta műszaki tudományok osztálya csütörtöki - az akadémia májusi közgyűléséhez kapcsolódó - tudományos ülésén, geszti p. ottó akadémikus, osztályelnök vezetésével.

környezetünk építése nemcsak műszaki, építészeti feladat - hangzott el. városaink, falvaink fejlesztésénél elsődleges, hogy a tervezés kapcsolatot teremtsen a lakosság esztétikai igénye, a házak, lakások használhatósága, az építési módok megválasztása, s természetesen a gazdaságossági érdekek között. a környezet építésének az is egyre fontosabb feladata, hogy biztosítsa a társadalmi mozgásformák és azok fejlődésének lehető legjobb feltételeit. mindez rendszer-szemléletű városfejlesztést igényel, azt, hogy az urbanizációs folyamat megismerése, irányítása csakis az emberi-társadalmi környezet valamennyi elemével kölcsönhatásban álló tényezők figyelembevételével történjen. ma még az alkalmazott módszerek messze elmaradnak a társadalmi-gazdasági haladás követelményeitől. ezért sürgető feladat tudományos értékű választ keresni a környezetépítés, a területfelhasználás és a települési környezet átfogó védelme kérdéseire. annál is inkább, mert hazánkban az urbanizáció kedvező hatásai mellett - például nőtt a városodás mértéke, csökkent a lakóhelyek ellátottsága közötti különbség - sok kedvezőtlen jelenséget is kiváltott, például: az emberek lakóhelyi bezárkózottsága. /mti/

14.43/gw

- 17 -

1530

bb.28. nem használják ki megfelelően az öntözőkapacitást - területi öntözési tanácskozás székesfehérvárott

dáv/st/gw ie

1981. április 16.

az öntözési kapacitás harmincöt - hatvan százalékát hasznosítják csak a fejér, komárom és tolna megyei mezőgazdasági nagyüzemek, s mindhárom vidéken a mesterséges csapadékkal ellátott terület további csökkenésével lehet számolni - állapították meg a három megye szakembereinek csütörtökön, székesfehérvárott, a technika házában megrendezett tanácskozásán. a kedvezőtlen jelenségek nemcsak a vízdíjak és az energiaárak emelkedésének következményei, hanem elsősorban szemléleti okokra vezethetők vissza. a gazdaságok többségében ugyanis csak mellékes üzemálgént kezelik az öntözést, nincs megfelelő képzettségű szakemberük, s elhanyagolják a gépek karbantartását. nemcsak a szóbanforgó megyékben, hanem országosan is gondot okoz emellett, hogy a szántóföldi kultúrákra nincs kidolgozott öntözési fajtatechnológia. a tanácskozáson elmondták, hogy a szakemberhiány enyhítésére az enyingi állami gazdaságban a nyár folyamán öntözőtábort szerveznek diákok részére. az önkéntes nyári segítők az állami gazdaság és négy környékbeli termelőszövetkezet határában 3100 hektár területen ellátják majd az öntözéssel járó feladatokat. ha a tapasztalatok kedvezőek lesznek, jövőre az ország több részén szerveznek hasonló tábortokat.

megkezdik a szántóföldi kultúrák - elsőként a kukorica - öntözési fajtatechnológiájának a kidolgozását is. az agárdi mezőgazdasági kombinátban az ikr-rel közösen kis-és nagyparcellás kísérleteket indítanak a különböző fajtákra adaptálható öntözési technológia kidolgozása céljából. az öntözés segítségével jó eredményeket elért gazdaságok másutt is hasznosítható, jó módszereinek elterjesztésére tanulmányutakat, tapasztalatcseréket szerveznek. /mti/

15.13/gw

- 18 -

bb.29. tájékoztató a gépjárművezetőképző munkaközösségekről

t/kf/ve/pp/ig ie

1981. április 16.

a korábbi több hónapos - éves várakozási idő megszüntetésére alakult munkaközösségek tíz éve segítik a motorkerékpár- és gépjárművezetőképzést. a társulások tevékenységéről számolt be csütörtöki sajtótájékoztatóján koncsik béla, a gépjárművezető-képző munkaközösségek központi irodájának vezetője.

elmondotta, hogy a munkaközösségek segítségével mintegy 150 ezren sajátították el a motor- és autóvezetést. az országban jelenleg 429, elméletileg és gyakorlatilag jól felkészült, képzett fő- és kiegészítő foglalkozású oktatóval dolgoznak. a munkaközösségek saját erőből a tandíjak felhasználásával alakították ki onszágos hálózatukat, 14 tanteremmel is rendelkező 28 ügyfélfogadó irodájukat, s a hat saját kezelésű tanpályát.

a munkaközösségek különösen sokat tettek a többségében fiatal motorosok képzésében. bevezették például, hogy a tanulókat nemcsak a zárt pályán, hanem az utcai forgalomban - elől-hátul biztosító gépkocsival, urh-s irányítással - is gyakoroltatják. miután a II. félévben várható, hogy kötelezővé teszik a segédmotorosok és a motorkerékpárosok tanfolyami képzését, már most felkészülnek fogadásukra. /mti/

bb.30. számítástechnika a felsőoktatásban - befejeződött a nemzetközi tanácskozás győrött

mzs/st/gw ie

1981- április 16.

a hazai vegyész-, és vegyészmérnök-képzés számára elkészült a számítástechnika oktatásának új programja és a hozzá tartozó tananyag. ez új alapokra helyezi a számítástechnikai ismeretek elsajátítását - jelentette be a magyar delegáció a számítástechnika felsőoktatásbeli alkalmazásával foglalkozó nemzetközi szakértőcsoport csütörtökön végetért tanácskozásán győrött. szakítottak azzal a ma még általános gyakorlattal, hogy a számítástechnikát önálló tantárgyként oktatják a felsőfokú intézményekben. az új program szerint a számítógépes műszaki tervezést a szakmai tárgyakon belül sajátítják el, s a számítástechnika átszövi az oktatás egészét. a szakemberek szerint a hallgatók így elmélyültebb számítástechnikai ismereteket szereznek. a két évig tartó munkában a budapesti műszaki egyetem, az elte, továbbá a szegedi józsef attila tudományegyetem és a pécsi műszaki főiskola vett részt, a feladatokat a tudományos szervezés és informatikai intézet koordinálta. a program az említett intézményekben már a gyakorlatban vizsgálják, s fokozatosan a többi vegyész-, és vegyészmérnök-képző intézményben is bevezetik. hasonló programok kidolgozását tervezik a műszaki tudományok más területein is.

a szocialista országok képviselőiből álló szakértőcsoport tagjai elismeréssel szóltak a kísérletekről. kiemelték újszerűségét, s hangsúlyozták, hogy bevezetése feltétlen haladást jelent a számítástechnika oktatásában. /mti/

15.30/gw

- 19 -

bb.31. próbatermelés a legnagyobb hazai mészhidrátüzemben, beremenden

kász/st/gw ie

1981. április 16.

próbatermelés kezdődött csütörtökön az ország legnagyobb mészhidrátüzemében, az új beremendi mészműben. az egymilliárd forintos beruházással létrehozott nagyüzem egységeit a lengyel építők az elkészülés sorrendjében adták át a magyar üzemeltetőknek, s a termelés folyamata a mészhidrátüzem mostani bekapcsolásával vált teljessé. a berendezés termelő kapacitása évi száznyolcezer tonna, több mint kétszerese a régi gyárénak. működik már a mészkőliszt gyártósor és az állóaknás mészegetőberendezés is, amely a korszerű - ugynevezett regeneratív - tüzelési eljárás révén csupán harmad annyi tüzelőolajat fogyaszt, mint a korábbi kemence.

az öreg gyár berendezéseit örökre megállították, szerepét teljesen átvette az új beremendi cement és mészmű. a lengyel szakemberek egy csoportja rövidesen befejezi a csomagolóüzem szerelését is, s azzal teljesen elkészül az utóbbi évtized egyik legnagyobb építőanyagipari beruházása. /mti/

bb.32. sajtótájékoztató a plovdivi nemzetközi vásárról

t/bi/ve/pp/gw ie

1981. április 16.

az idén első ízben szakosítva rendezik meg a hagyományos plovdivi nemzetközi vásárt - tájékoztatta az újságírókat csütörtökön grudi zselev, a bolgár népköztársaság budapesti kereskedelmi tanácsosa. mint elmondta, a május 5-től 14-ig tartó tavaszi vásár elsősorban a fogyasztási és élelmiszeripari cikkek bemutatója lesz. a szeptember 26-tól október 5-ig megrendezésre kerülő őszi vásáron pedig elektronikai, gépipari, vegyipari, kohászati és egyéb gépeket, berendezéseket, technikai újításokat tekinthetnek meg a látogatók. a szakosodással is azt akarják elősegíteni, hogy bulgária lépést tarthasson a nemzetközi gazdasági együttműködés változó, új követelményeivel.

a nemzetközi tavaszi vásár 38 ezer négyzetméteres kiállítási területén 28 ország mutatja be termékeit. magyarországot önálló kiállítóként a medimpex képviseli.

a kereskedelmi tanácsos elmondta, hogy a két nagy nemzetközi bemutató mellett a vásári komplexum házigazdája lesz a június 6-tól 12-ig tartó hagyományos nemzetközi szakosított műszaki kiállításnak, valamint a június 14-től július 12-ig megrendezésre kerülő harmadik vadászati világkiállításnak is. /mti/

15.50/gw

16.05

- 20 -

bb.33. iparművészeti kiállítás kecskeméten

lász/kz/gw ie

1981. április 16.

tótfalusi lászló ötvösművész munkáiból rendezett kiállítás nyílt csütörtökön kecskeméten, a megyei művelődési központban. a kiállított kis-és nagyméretű rézplasztikákat, domborműveket, érmekeket, finommivű ékszereket d. fehér zsa művészettörténész mutatta be a megnyitón. /mti/

bb.34. másfél évi foház korrupcióért

blb/kz/gw ie

1981. április 16.

a szekszárdi megyei bíróság fellebbviteli tanácsa főbüntetésként egy évi és hat hónapi fogházra ítélte, mellékbüntetésként pedig három évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától és 14.350 forint vagyoni előny megfizetésére is kötelezte az állam javára borcsa károlyt, akisozs volt tolna megyei titkárát, aki hivatali beosztásával visszaélve, éveken át készpénzt, egyéb ajándékot és előnyt fogadott el, sőt kért az ellenőrzése alá tartozó kiskereskedőktől. a vádlott a helyi szervezeten belül adóközösségi titkár is volt, s ezzel összefüggően is elkövetett visszaélést.

a bíróság vesztegetés vétsége, egyrendbeli büntető ügyben hamistanuzásra való felhívás vétsége, egyrendbeli felbujtóként elkövetett adócsalás és kisebb kárt okozó csalás vétségében találta bűnösnek az ötvenhat éves borcsa károlyt.

az ítélet jogerős. /mti/

felhasználható 22 órától!

bb.35. befejeződtek a magyar-jugoszláv gazdasági tárgyalások

sl/be/zsu hgy

1981. április 16.

csütörtökön budapesten befejeződtek a tárgyalások faluvégi lajos, a magyar népköztársaság minisztertanácsának elnökhelyettese, az országos tervhivatal elnöke és zvone dragan, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság szövetségi végrehajtó tanácsának elnökhelyettese között. a két ország gazdasági kapcsolatainak helyzetét és az együttműködés hosszú távra szóló fejlesztésének lehetőségeit vitatták meg.

a felek áttekintették a termelési kooperációk helyzetét a gépipar, a vegyipar, a műtrágyagyártás, a fa-cellulózipar, a mezőgazdaság és az élelmiszeripar területén. megállapodtak, hogy mindkét országban többirányú intézkedéseket tesznek e nagy jelentőségű kooperációs szerződések maradéktalan megvalósítása érdekében.

/folyt. köv./
16.25/zsu

-21-

16.35

bb.35./felhasználható 22 órától ... befejeződtek ... folyt./zsu

a magyar-jugoszláv gazdasági együttműködés hosszú távú fejlesztésének lehetőségeivel kapcsolatban megállapították, hogy - a már meglévő kooperációs megállapodásokon kívül - elsősorban az energetikában, a nyers- és alapanyagok kutatásában és termelésében, a feldolgozóipar egyes progresszív ágazataiban és az élelmiszergazdaságban kínálkoznak együttműködési lehetőségek. a közlekedés és szállítás területén további konkrét intézkedéseket tartanak szükségesnek, főként a folyami és tengeri szállítás fejlesztése érdekében. megállapodtak a harmadik piaci együttműködéssel kapcsolatos további tennivalókban.

véleménycserét folytattak a két ország közép- és hosszútávú gazdaságfejlesztési céljairól. tájékoztatták egymást a tervezés, a gazdasági szabályozás, és a népgazdasági irányítás helyzetéről és továbbfejlesztésének irányairól. megállapodtak abban is, hogy erősítik a tervező szervek közötti kapcsolatokat.

zvone dragan felkereste a világgazdasági tudományos intézetet, ahol a világgazdaság jelenlegi és távlati helyzetéről véleménycserét folytatott bognár józsef akadémikussal, az intézet főigazgatójával. meglátogatta a rába magyar vagon- és gépgyárat, ahol horváth ede vezérigazgató a gyár fejlesztési terveiről, valamint a rába-dinara közötti együttműködés helyzetéről és távlatairól adott tájékoztatást. a jugoszláv vendégek megtekintették eger város nevezetességeit. a tárgyalások befejeztével emlékeztetőt irtak alá.

zvone dragan és kísérete csütörtökön a késő esti órákban elutazott budapestre. a keleti pályaudvaron faluvégi lajos bucsuztatta a vendégeket. jelen volt milan veres, jugoszlávia budapesti nagykövete is.

elutazása előtt zvone dragn nyilatkozott az mti munkatársának.

elmondta, hogy magyarországi tárgyalásaival elégedett, mert a gazdasági együttműködés újabb lehetséges területeit sikerült feltárni. a kapcsolatok új formáinak alkalmazása feltétlenül szükséges ahhoz, hogy a magyar-jugoszláv áruforgalom fejlődése töretlen maradjon, s az előző tervidőszakhoz hasonlóan a mostani ötéves tervben ismét megkétszereződjék.

/folyt.köv./
16.30/zsu

-22-

1640

bb.35./felhasználható 22 órától ... befejeződtek 2. folyt./zsu

a két ország külkereskedelme az előző tervperiódus 2,1 milliárd dolláros forgalmával szemben a jelenlegi tervben várhatóan eléri a 4,3 milliárd dollárt. ehhez az is szükséges, hogy a vállalatok tovább bővítsék termelési együttműködésüket, amelynek már hagyományai vannak a gépiparban, de jó lehetőséget kínál több más ágazat, például a vegyipar is az ilyen jellegű kapcsolatok kiépítésére.

elmondta, hogy az együttműködésnek vannak olyan lehetőségei, amelyeket eddig alig használtak ki. mindenképp a harmadik piaci közös fellépésről van szó, amelynek előnyei egyértelműek. a mosztani budapesti tárgyalásokon a harmadik piaci együttműködésnek jónéhány lehetősége kirajzolódott. főként azoknak a fejlődő országoknak a piacain működhetnének együtt a két ország vállalatai, amelyek már jó kapcsolatokkal rendelkeznek. ezekben az országokban közösen szerezhetnének be bizonyos fajta nyersanyagokat, együttes ajánlatokat tehetnének fejlesztési, beruházási közreműködésre, például vasúti járművek szállítására, vasúti építésre, kórházépítésre, mezőgazdasági-élelmiszeripari kombinátok létrehozására, öntözési, vízgazdálkodási problémák megoldására, amelyek az adott országok fejlesztési terveihez kapcsolódhatnának. a közös fellépéssel teljesebbet, tehát értékesebbet ajánlhatnak fel a vásárlóknak, s ezzel a világpiac pangásából származó hátrányos tényezőket semlegesíthetnének. mint mondotta, budapesti tárgyalásai meggyőzték őt arról, hogy a magyar fél is az együttműködés további elmélyítését szorgalmazza. /mti/

-.-

bb.36. nyilvános versenytárgyalás a kocsi aranykalász tsz-ben

ber/kz/zsu hgy

1981. április 16.

nyilvános versenytárgyalást tartot csütörtökön a kocsi aranykalász tsz: évi 12-13.000 hizó sertést kibocsátó szakszervezésére és évi 10.000 sertés vágására alkalmas vágóhid építésére kért ajánlatot tervező vállalatoktól, illetve a sertés-tenyésztő rendszerektől. előzően a tsz vezetői országszerte számos korszerű sertéstelep munkáját tanulmányozták.

/folyt.köv./

16.45/zsu

-23-

1410

bb.36./nyilvános .. folyt./zsu

a versenytárgyalás célja az volt, hogy a legkorszerűbb technológiát alkalmazzák, és ne csak a beruházás, hanem a termelés is a lehető leggazdaságosabb legyen, s ugyanakkor a minőség is tovább javuljon.

a pályázók alaposan felkészültek, ajánlataikban nagy gondot fordítottak az anyag- és energiatakarékos megoldásokra, és számításba vették azt, hogy a tsz jól működő, kitűnően szervezett építőbrigádjával kívánja az új létesítményeket megvalósítani. néhány vonatkozásban merőben eltérő megoldást javasoltak. az ajánlatok között a beruházás összegére vonatkozóan csak némi, a tervek elkészítésének határidejét és a bonyolítás költségét tekintve viszont nagyobb különbségek vannak. a javaslatokat a tsz vezető szakembereiből álló zsüri tovább elemzi, ezt követően a vezetőség elé kerülnek, s annak jóváhagyása után - 8 napon belül - adnak megbízatást a 100 millió forint feletti beruházás tervezésére és lebonyolítására./mti/

-.-

bb.37. feledy gyula kiállítása encsen

kör/st/zsu hgy

1981. április 16.

feledy gyula kossuth-díjas, érdemes művész grafikai kamara-kiállítása nyílt meg csütörtökön a borsod megyei encs nagyközség művelődési házában. a tárlaton a művész mintegy félszáz fekete-fehér és színes rézkarca látható, többek között józsef attila illusztrációi, valamint folklórisztikus indíttatású újabb műve.
/mti/

-.-

bb.38. kiállítás szekszárdon és pakson

blb/kz/zsu hgy

1981. április 16.

gross arnold munkácsy-díjas grafikusművész alkotásaiból rendezett kiállítás nyílt csütörtökön a szekszárdi babits mihály művelődési központban. a három hétig nyitva tartó kiállításon a művész csaknem negyven színes grafikája látható.

x x x

pakson az épülő atomerőmű lakótelepének munkásművelődési központjában kettős kiállítás nyílt, ugyanezen a napon. ott határ józsef népi iparművész fából faragott szobrai és testvére, határ jános festményei kerültek közönség elé./mti/

-.
-24-

16.50/zsu

1415

bb.39. népművészeti kiállítás kaposváron

gom/kz/zsu hgy

1981. április 16.

somogy megyei fazekasok, bőrművesek, faragók, csuhéfonók, himzők, szövők, népi gyermekjáték készítőik és tojásfestők munkáiból nyílt kiállítás szerdán a kaposvári kiállítási györgy ifjusági és uttörő művelődési központban.

a bemutatott alkotásokat a somogy megyei művelődési központ kétévenként meghirdetett pályázatára beérkezett anyagból válogatták - csaknem 100 pályázó százharminc munkájából hetvenet tártak közönség elé. a vitrinekben látható tárgyak közül legmegkapóbbak a gyermekjátékok, melyek között szalmavirág, mákgubó és diófejű babák, csuhéból font állatkák ragadják meg a szemlélődők képzeletét. igazi kanász meg tehenes ostorok között csuhéból faragott óralánc, fából faragott saroktéma és sok szép himzés gyönyörködteti a látogatókat a hónap végét nyitvatartó kiállításon. a népművelési intézet szakzsűrije 46 alkotást - közöttük a híres fehér karádi motívumokat megörökítő számos himzést - továbbit a július elején nyiregyházán megnyíló országos népművészeti kiállításra./mti/

-.-

bb.40. a rádió és a televízió hírei

i/be/zsu hgy

1981. április 16.

két évre szóló rádiós együttműködési munkatervet írt alá csütörtökön budapesten ivicá krizmanic, a zágrábi rádió és televízió igazgatója, és dr. kiss kálmán, a magyar rádió elnökhelyettese. az adott időszakban eszerint különös figyelmet fordítanak a bartók- és kodály évforduló eseményeire; megszerveznek egy-egy közösen szerkesztett nyilvános irodalmi estét, erősítik az ifjusági, gyermek- és iskolarádió-műsorok műhelyének együttműködését.

x x x

megyeri károly, a magyar televízió elnökhelyettese, és bozzó kovac a ljubljani rádió-televízió műsorigazgatója csütörtökön ljubljánában két évre szóló együttműködési munkatervet írt alá. a munkaterv - többek között - forgatócsoportok és műsorok cseréjét, valamint közös műsorok készítését irányozza elő./mti/

-.-

17.00/zsu

-25-

1435

bb.41. népművészeti kiállítás debrecenben

tár/kz/zsu hgy

1981. április 16.

hajdu-bihar megye több mint ötven amatőr népművészének és 15 népművészeti szakkörének munkáiból nyitottak kiállítást csütörtökön a debreceni arany bika szálló bartók-termében. a bemutató a hajdusági népművészet teljes skálájából izelítőt ad: bőr-, vas-, fa-, csont-, szaru-, gyékény munkák mellett olyan ősi mesterségek termékei is megtalálhatók, mint a festett ládák és a szürrátétek. most mutatkozik be először a legősibb hagyományt felelevenítő mézeskalács-készítő, aki munkáit a déri muzeumban található ősi nyomóformákkal készítette. a legsikerültebb alkotásokat a nyiregyházán megrendezésre kerülő országos népművészeti kiállításon is bemutatják. /mti/

-. -

bb.42. szeszélyes időjárás a husvétünnepre

i/mg/be/pp/zsu hgy

1981. április 16.

igazi áprilisi időjárás várható a husvétünnepre, legalábbis a meteorológiai intézet előrejelzése alapján.

szombatra megnő a felhőzet, s országszerte záporosók változtatják egymást, felélénkül a szél is. az elmúlt napokhoz képest alacsonyabb hőmérsékletre számíthatunk, a kora délutáni órákban 15 fok lesz a meleg, hajnalban viszont hénány helyen talajmenti fagyok is lehetségesek. az időjárás vasárnap-hétfőre ünnepibb arcát mutatja. husvét második napján például kifejezetten napos időnek nézhetünk elébe, csapadék egyáltalán nem valószínű. legfeljebb az időnként felélénkülő északi, észak-nyugati szél okoz majd bosszúságot a kirándulóknak. /mti/

-. -

bb.43. a magyar zeneművészek szövetsége

be/zsu hgy

1981. április 16.

által kiírt legszebb kotta díját az 1980-as évi kiadványok közül kurtág györgy: „omaggio a luigi nono”, című alkotása kottájának műszaki szerkesztője richter andrea nyerte el. /mti/

-. -

17.05/zsu

-26-

14/5

bb.45. koordinációs munkabizottság alakult az otthoni balesetek megelőzése érdekében - új népfront-kezdemenyezés

t/ma/ve/gw hgy

1981. április 16.

a baleseti statisztikák, a körzeti orvosok, valamint az állami biztosító adatai egyértelműen arról vallanak, hogy a háztartásokban s az otthonok környékén, a kiskertekben és a magánépítkezéseknél sok a baleset, s nyomukban szaporodnak a táppénzes napok, ezeknek a kisebb-nagyobb szerencsétlenségeknek a megelőzésével egyetlen állami vagy társadalmi szervezet sem foglalkozik ugyanod hivatásszerűen, ezért vállalja magára a hazafias népfront - a maga sajátos mozgalmi adottságait hasznosítva - e jelentős terület gondozását.

az otthoni balesetek megelőzésével foglalkozó koordinációs munkabizottságot - több más állami és társadalmi szerv egyetértésével - csütörtökön a hazafias népfront országos tanácsának székházában megtartott alakuló ülésen hívta életre a megbeszélésen elmondották: a közös munka fontosságát támasztja alá, hogy az otthonokban mind több a gép, az elektromos berendezés, s a termelő tevékenységek során kémiai, s egyéb mérgező, illetve robbanást okozó szereket is felhasználnak. a „csináld magad!”, mozgalom egyébként társadalmilag fontos munkáinál, az építkezéseknél az átlagosnál is nagyobb a baleseti veszély. a koordinációs bizottság balesetmegelőzési, felvilágosító és propaganda tevékenységgel kívánja segíteni a családokat, szolgálva az aktív egészségvédelmet is. a népszerű tudományos ismeretek közzétételével hívják föl a figyelmet a háztartásban, a szabadidő-tevékenységben, az otthon végzett, háztáji mezőgazdasági munkában rejlő baleseti veszélyekre. a munkába bevonják a területi és helyi népfrontbizottságok propagandistáit, a mozgalom aktivistáit, s a felmérő munkához, a tervek készítéséhez akcióbizottságot hoznak létre. az ismeretterjesztő és propagandamunkát szolgálják majd a mozgósító kiadványok, felhívások és a mozgalmi hirdető. javasolják a különböző áruk használati utasításainak baleset-megelőzési kiegészítését is. a szót-tal, a vöröskereszttel és még több más szervevel együttműködve a koordinációs bizottság akciótervében film készítése, diavetítések, előadások, viták megtartása, reprezentatív vizsgálatok, felmérések elkészítése is szerepel. /mti/

-. -

bb.44. magyar-angolai barátsági találkozó mátészalkán

ka/kz/zsu hgy

1981. április 16.

az angolai népi védelmi szervezet hazánkban tartózkodó küldöttsége, amelyet paiva domingos da silva, az mpla munkapárt kb tagja honvédelmi miniszterrel jetttes, a szervezet főparancsnoka vezet csütörtökön szabólos-szatmár megyébe látogatott. az angolai vendégek a délelőtti órákban a szamos-menti állami tangazdaság munkájával, élelmiszerfeldolgozóipari létesítményeivel ismerkedtek, délután pedig a mom mátészalkai gyárában a város dolgozóinak, munkásőreinek, fiataljainak képviselőivel találkoztak.

/folyt. köv./

18.35/zsu

-27-

18⁰⁰

bb.44./magyar-angolai ... folyt./zsu

bevezetőben ballai istván, a munkásőrség szabócs-szatmár megyi parancsnoka méltatta az angolai nép forradalmi-felszabadító harcát, majd virgilio domingos ferreira főhadnagy, a népi védelmi szervezet osztályvezetője szólalt fel. meleg szavakkal mondott köszönetet a szocialista közösség országainak, köztük magyarországnak azért a segítségért, amellyel hozzájárultak ahhoz, hogy az angolai nép hozzákezdhetett gazdasági építőmunkájához, hazája fejlesztéséhez, gyarapításához.

a vendégek végül válaszoltak a részvevők kérdéseire./mti/

-.-

bb.46. szerkesztőségek figyelmébe!

zsu hgy

1981. április 16.

mai bb.35. sz. hírünk /befejeződtek... / 1. folyt.
3. bek.3. sorában a funkció helyesen:

... bognár józsef akadémikussal, az intézet igazgatójával ...

/mti/

---

bb.47. szerkesztőségek figyelmébe!

zsu hgy

1981. április 16.

mai bb.35.számú hírünk /befejeződtek a magyar-jugoszláv gazdasági tárgyalások/ folytatásának 3. bekezdésében az utolsó két mondat

a jugoszláv vendégek ... a tárgyalások befejeztével emlékeztetőt irtak alá

k i m a r a d .

/mti/

-.-

bb.48. a belföldi főszerkesztőség hireinek jegyzéke 1981. április 16-án 14.00 órától zárásig:

zsu hgy

1981. április 16.

22. vasutas tanácskozás
23. heves megyei nebulós ülés
24. tánccsoportok
25. tudományos ülés szombathelyen
26. végső bucsú
27. mta művészeti tudományok osztályának ülés
28. tanácskozás székesfehérvárott
29. tájékoztató
30. nemzetközi tanácskozás győrött

/folyt.köv./

21.00/zsu

-28-

bb.48./a belföldi ... folyt./zsu

31. próbatermelés
32. sajtótájékoztató
33. iparművészeti kiállítás
34. másfél évi fogház
35. gazdasági tárgyalások
36. versenytárgyalás
37. feledy gyula kiállítása
38. kiállítás szekszárdon
39. népművészeti kiállítás
40. a rádió és tv hírei
41. kiállítás debrecenben
42. szeszélyes időjárás
43. a magyar zeneművészek szövetsége
44. barátsági találkozó
45. új népfront-kezdeményszerzés
46. szerk. figy.
47. szerk. figy.
48. hírjegyzék

/mti/

-.-

készült az mti belföldi főszerkesztőségében

főszerkesztő: pásztor jános

szerkesztették: ágoston lászló
izsák erika
halasi györgy

f

-.-

- v é g e -

-29-

21.05/zsu

21 20

60.008/x

MTI

Szerkeszti a Belföldi Főszerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

Belföldi hírek

parlament

bkk 1. dr. markója imre beszéde

gy/pá um dg

1981. április 16.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló, 1957. évi iv. törvény módosítására és egységes szövegére vonatkozó törvényjavaslathoz dr. markója imre igazságügyminiszter expozéjának rövidített változatát, a beszéd csütörtökön a parlament ülészakán hangzik el, keretet később adunk.

az expozé feloldásig embargós!

x x x

a törvényjavaslat célja az államigazgatási eljárás korszerűsítése, elfogadása és törvényerőre emelése fontos hozzájárulást jelenthet ahhoz, hogy közigazgatásunk szükséges megújulási folyamata folytatódjék, és mai életünk követelményeinek megfelelően mindinkább kibontakozzék - mondotta bevezetőben dr. markója imre.

/folyt.köv./

- 1 -

37

bkk 1. / dr. markója imre ...1. folyt./um

részletesen szölt az államélet, a közigazgatás fejlesztése szempontjából a legfontosabb kérdésről, a szocialista demokratizmus elmélyítéséről, kiemelve: a hatvanas, hetvenes években tagadhatatlanul jelentősen előreléptünk, s ennek eredményeként választási rendszerünk demokratikusabbá vált, a nép által választott államhatalmi testületek, valamint tagjaik: a képviselők és tanácsstagok tevékenységi köre, lehetőségei sokoldalúan kibontakozhattak, az állampolgárok pedig mind szélesebb körben közvetlenül is bekapcsolódhattak a közügyek intézésébe, jogaikat egyre teljesebben gyakorolhatták. a közigazgatás is - megítélésünk szerint - mindinkább megfelelő demokratikus ellenőrzés alá került.

a jövőben a demokratizmus formáinak további gazdagítása mellett, mindinkább a demokrácia kiszélesítésének tartalmi elemeire kell a figyelmünket összpontosítani. arra, hogy meglévő demokratikus intézményeink - a formalizmus és a bürokratizmus jegyeitől maradéktalanul megszabadulva - magas színvonalon működjenek, a lakosság mind szélesebb rétegei aktívan és tudatosan éljenek a közéleti tevékenységbe való bekapcsolódás lehetőségével, a közélet minden területén nyílt és őszinte demokratikus légkör uralkodjék, s hogy a demokratizmust mindenki a jogok gyakorlása és a köteleességek teljesítése ötvözeteként fogja fel.

az államélet fejlesztésének igen fontos kérdése a demokratikus centralizmus elvének következetes megvalósítása is.

az irányítás kérdéseivel való intenzívebb foglalkozás tapasztalatai azt mutatják, hogy a központi irányítás hatékonyságának fokozására irányuló célkitűzésünk nemhogy gátolná a helyi önállóság és kezdeményezőkézség növelését, ellenkezőleg, annak egyik igen fontos előfeltétele. persze csak az esetben, ha a központi irányítás hatékonyságának fokozását oly módon kívánjuk elérni, hogy az irányításnak ez a szférája valóban a legjelentősebb, az ország egészének életét érintő társadalmi és gazdasági problémákra összpontosíthassa a figyelmét, s arra legyen képes, hogy a fő folyamatok irányításával, a fejlesztési koncepciók kidolgozásával, az ezekhez szükséges döntések meghozatalával, s ezek végrehajtásának hatékony ellenőrzésével megfelelően befolyásolni tudja a társadalompolitikai és a népgazdasági célkitűzések következetes megvalósítását.

/folyt.köv./

- 2 -

BP

bkk 1. / dr. markója imre ...2. folyt./um

központi irányítási rendszerünk ilyen irányu átalakulása megkezdődött. természetesen ez hosszabban tartó, s még sok erőfeszítést igénylő folyamat. nem kívánunk senkiben sem olyan hiedelmet kelteni, hogy az államigazgatás központi irányításában már minden rendben van. sőt, a kormány meggyőződése, hogy e tekintetben még igen sok a tennivalója. tovább lehet és kell is fejleszteni például a minisztertanács testületi munkáját. méginkább törekedni kell arra is, hogy a minisztertanács és az általa létrehozott kormánybizottságok közötti munkamegosztás és ezzel együtt a felelősség is egyértelműbbé váljon. általában is indokolt továbbvizsgálni a kormánybizottságok szerepét az államigazgatás központi irányítási rendszerében, szükséges tevékenységük módszereivel, döntési jogkörükkel és ennek jogi formáival alaposabban foglalkozni. ugyancsak indokolt a már folyamatban lévő felülvizsgálat alapján a közeljövőben dönteni a minisztertanács által létrehozott más bizottságok - például a tárcaközi bizottságok - működésének ügyében is, azzal, hogy alkalmazásukra csak a valóban legszükségesebb esetekben kerüljön sor, s hogy e bizottságok összetétele jobban tükrözze a szakszerűségekre törekvés fontos követelményét.

miután az államigazgatás központi irányítási rendszerében fontos szerepet töltenek be a minisztériumok és az országos hatáskörű szervek, továbbra is indokolt elemezni, mit kell az elkövetkezendő években tennünk e szervek tevékenységének korszerűsítése és egyszerűsítése érdekében. ennek jegyében kell meghatározniuk hatáskörük tartalmát és terjedelmét, jogállásukat, szervezeti strukturájukat és nagyságrendjüket, valamint a miniszteri jogkör és felelősség kérdéseit is. e munka során figyelemmel kell lennünk arra is, hogy a minisztériumok és az országos hatáskörű szervek egységes rendszert alkotnak, ezért működésüket illetően az alapvető kérdésekben egységes elveknek kell érvényesülniük. megítélésünk szerint - mivel a döntéshozatali folyamatban mindinkább érvényesíteni kell a komplexitás elvét - javítani kell az ágazatközi koordináció feltételeit, a minisztériumok közötti rugalmas és harmónikus együttműködést is. s végül, hatékonyabbá lehet és kell is tenni a központi irányítás társadalmi kontrollját, érdemes az ezt szolgáló javaslatokat is igen behatóan megvitatni.

/folyt.köv./

- 3 -

BP

60.008/x

bkk 1. / dr. markója imre...5.folyt./um

a bürokratizmus elleni harc sikere jórészt az igazgatási apparátusok dolgozói is múlik. a többségben lévő jók példája mutatja, hogy a kellő felkészültséggel és hivatástudattal végzett munka a bürokratizmus ellen is hat, a gyenge minőségű és lélektelen ügyintézés viszont csak növeli a bürokráciát. emiatt is törekszünk arra, hogy a közigazgatásban a reális szükségletekhez igazodó létszámú és kiválóan felkészült gárda dolgozzék, s ezért vizsgáljuk igen gondosan ennek olyan fontos feltételeit, mint például az államigazgatás képesítési és ösztönzési rendszerének továbbfejlesztése.

a bürokratizmus ellen ható tényezőnek tekintjük azt is, ha tovább javítjuk a közigazgatás információrendszerét, szükség esetén kidolgozzuk annak új modelljét, s ha határozottan tovább lépünk az igazgatási munkafolyamatok gépesítésében, valamint a korszerű munkamódszerek elterjesztésében, az ügyvitelben és az érdemi ügyintézői tevékenységben egyaránt.

a továbbiakban dr. markója imre hangsúlyozta, hogy a lakosság igényeinek, szükségleteinek mind színvonalasabb kielégítése érdekében a jövőben erősíteni kell az igazgatás szervezési-szolgáltató jellegét, s ezzel kapcsolatban kiemelte:

az egyik teendő, a közigazgatás koordináló, összehangoló szerepének és tevékenységének fejlesztése, mely biztosítja lehet valamennyi helyi erőforrás összefogásának, ésszerű és leghatékonyabb hasznosításának, s ennek révén annak is, hogy a terület- és településfejlesztési célok mihamarabb megvalósuljanak, a lakosság szociális, kulturális és egyéb igényei pedig mind jobb színvonalon kielégítést nyerjenek. népgazdaságunk jelenlegi helyzetében, amikor az ésszerű takarékoskodás az élet minden területén alapvető követelmény, s ez kihat az igazgatás rendelkezésére bocsátott pénzeszközök mértékére is, e koordináló, összehangoló tevékenységgel bővíthetők a lehetőségek a lakosság „közérzetének”, javításában. ennek pedig elsőrendű politikai jelentősége van.

a közigazgatási határok sem lehetnek akadályai az ésszerű, kölcsönösen hasznos, közös tevékenységnek. az ezt ösztönző szervezeti, jogi és gazdasági keretek kialakításával is érdeemes lenne a jövőben behatóbban foglalkozni.

/folyt.köv./

- 6 -

37

bkk 1. /dr. markója imre...6.folyt./um

a hatósági ügyintézésről elmondotta: e munka ma sok vonatkozásban eléggé bonyolult és még nem vált olyan szolgáltatássá vagy szolgálattá, amely minden idegszálával az államtársadalmi, a lakossági érdekek szem előtt tartásával dolgozik, éspedig úgy, hogy minél kevesebb legyen e tevékenység idő- és költségráfordítása, s a hatósági ügyintézésben érintett állampolgárok és állami, gazdálkodó szervezetek zavarása. mindennek megváltoztatásában sokat segíthet majd a most módosításra kerülő államigazgatási eljárási törvény, s azoknak a jogi előírásoknak - például a hatósági engedélyezési rendszer szabályozásának - a felülvizsgálata is, melyek a hatósági ügyintézés milyenségét, illetve minőségét jelentősen befolyásolhatják.

igazgatási szerveinknek úgy kell a lakosság, a társadalom és a gazdaság szolgálatában dolgoznia, hogy tevékenységük erősítse az állami és az állampolgári feyelmet, a törvények tiszteletét, a törvényesség érvényesülését.

valakitől valamit követelni csak úgy lehet, ha ehhez a megfelelő erkölcsi alapunk is megvan. ezt az erkölcsi alapot pedig a közigazgatás akkor mondhatja a magáénak, ha saját tevékenységében, az ügyek intézésében következetesen érvényesíti a törvényességet, és maradéktalanul biztosítja a közéleti tisztaságot. ezért a határozott fellépés minden olyan jelenség ellen, amely ez ellen hat, nélkülözhetetlen eleme az állampolgári bizalom és tisztelet megtartásának, s az állami és az állampolgári fegyelem megszilárdításának is.

az eddigiekből is kitűnik, hogy pártunk politikájának megfelelően a kormány milyen nagy jelentőséget tulajdonít az állami élet további fejlesztésének, közigazgatásunk korszerűsítésének. ezt bizonyítja az is, hogy a minisztertanács az elmúlt évben elfogadta a közigazgatás fejlesztését megalapozó tudományos kutatások középtávú koncepcióját, jelenleg pedig foglalkozik az erre vonatkozó kormányzati program kialakításával, e tervek megvalósulását jelentősen elősegítheti a törvényjavaslat elfogadása is.

/folyt.köv./

- 7 -

37

bkk 1. /dr. markója imre ...7.folyt./um

... az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi iv. törvényt csaknem negyed századdal ezelőtt alkotta meg az országgyűlés.

s hogy ez a törvény valóban milyen sikeres jogalkotás volt, a nagy nemzetközi érdeklődés és elismerés mellett mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy most, amikor 24 év után elhatároztuk megújítását, rendelkezéseinek jelentős részét változatlanul hagyhattuk, mivel a gyakorlat ezek helyességét maximálisan igazolta. így nem kényszerültünk egy teljesen új törvény megalkotására, hanem csupán a hatályos szabályozás módosítására, illetve a régi és az új szabályozás egységes szerkezetbe foglalására.

e módosítás természetesen a régihez képest lényeges újításokat is tartalmaz. ez azonban természetes, hiszen e törvény megalkotása óta jelentős átalakulások mentek végbe a társadalmi-gazdasági viszonyokban éppúgy, mint az államéletben. emellett a módosítás során eleget kellett tenni az időközben nemzetközi szerződésekben vállalt azon kötelezettségeinknek is, amelyek az államigazgatási eljárásra kihatottak.

a javaslatot igyekeztünk körültekintő munkával, a hazai és a nemzetközi tudományos kutatások eredményeinek és a gyakorlat tapasztalatainak felhasználásával, illetve hasznosításával előkészíteni. az előkészítés során az államigazgatási szervek, mindenekelőtt a tanácsok részéről többszáz javaslat hangzott el, melyeket igen gondosan mérlegeltünk, s közülük sokat hasznosítottunk is. a javaslat tovább érlelődött azokon a vitaüléseken is, melyeket a hazafias népfront szervezett, s amelyeken szintén sok javító szándéku és figyelembe vehető észrevételt hallhattak a törvényelőkészítők. egyszóval a javaslat kidolgozásánál arra törekedtünk, hogy következetesen betartsuk a törvényelőkészítés már régóta jól bevált demokratikus elveit és módszereit.

/folyt.köv./

bkk 1. /dr. markója imre ...8.folyt./um

a törvényjavaslat igyekszik meghatározni az államigazgatási eljárásnak azokat az alapelveit, amelyek érvényesítése döntő követelmény a közigazgatásban. ilyenek például:

a szocialista demokratizmus, a törvényesség és a humanizmus érvényesítése,

az ügyfelek jogainak és jogos érdekeinek tiszteletben tartása és védelme,

a kötelezettségek teljesítésének, az állampolgári fegyelem betartásának megkövetelése, s ennek érdekében mindenképp az ügyintézés, de szükség esetén a hatósági kényszer eszközeinek az alkalmazása is,

a társadalmi, a csoport és az egyéni érdekek összhangjának a biztosítása,

a feladatok ellátásában a lakossági közreműködés igénylése, az ügyintézésben a hatóság és az ügyfél fokozott együttműködése,

a törvény előtti teljes egyenlőség, a megkülönböztetés és részrehajlás nélküli ügyintézés,

és végül a gyors, egyszerű és színvonalas hatósági munka megvalósítása.

a javaslat arra törekszik, hogy az államigazgatási eljárást - amennyire ez indokolt és lehetséges - tovább egységesítse. jelenleg ugyanis - részben a hatályos törvény lehetőségeit is kihasználva - az államigazgatási ügyekben igen sok jogszabály állapít meg az általánostól eltérő, különös eljárási szabályokat. ez nem kis mértékben áttekinthetlenné tette a jogrendszernek e területét, s igen bonyolult eljárások kialakulásához vezetett.

ezért a javaslat hatálya ezentúl a szabálysértési eljárást kivéve, valamennyi államigazgatási eljárásra kiterjed, és a törvény rendelkezéseitől csak ott lehet majd eltérni, ahol ezt ez a törvény kifejezetten megengedi.

/folyt.köv./

bkk 1. /dr. markója imre ...9.folyt./um

a javaslat valóban csak kivételes esetekben, a honvédelmi, a devizahatósági, a külkereskedelmi igazgatási, valamint a társadalombiztosítási ügyekben látja indokoltnak az államigazgatási eljárás általános szabályaitól való részbeni eltérés lehetőségét biztosítani, itt is kimondja azonban, hogy ha eltérő szabályozás nincs: e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni. megítélésünk szerint a szabályozásnak ez a módja a jelenleginél jobban szolgálja majd a jogrendszer egységét és a törvényességet is.

a minisztertanács döntése alapján már folyamatban van e különös eljárási szabályok felülvizsgálata, s ez a törvény javasolt hatálybalépéséig, azaz 1982. január 1-ig befejeződik. a felülvizsgálat során arra kell törekedni, hogy az új szabályozásban valóban csak a legszükségesebb esetekben térjünk el az államigazgatási eljárás általános szabályaitól. ezt egyébként azzal is elő kívántuk segíteni, hogy a különös eljárásokban bevált és általánosítható szabályokat a jelen törvényjavaslatba beépítettük. a jövő év január elsejéig tehát el kell érni, hogy az államigazgatási eljárás egész területén az új törvénynek megfelelő, azzal összhangban álló szabályozás érvényesüljön.

a törvényjavaslat tükrözi azt a változást, hogy az államigazgatási eljárás ma már nemcsak hatósági jogalkalmazás, hanem ennél szélesebb körű tevékenység. ezért szabályozza többek között a hatósági ellenőrzéssel összefüggő feladatokat is.

a hatósági ellenőrzés fontosságát szükségtelen hangsúlyozni. azt viszont már érdemes, hogy ezt a tevékenységet a jövőben mindenképpen tervszerűbbé, rendszeresebbé kell tenni, s színvonalát is növelni kell, különösen a lakosságra kiható intézkedések végrehajtásának ellenőrzése terén. azok a szabályok, melyeket a javaslat e vonatkozásban tartalmaz, elősegíthetik e munka hatékonyságának fokozását. külön is figyelmet érdemlőek azok a szakaszok, amelyek azt a követelményt támasztják, hogy nem elegendő csupán az ellenőrzéseket lefolytatni hanem ezt az intézkedések megtétele is kell hogy kövesse, ideértve a figyelemfelhívást, az illetékes szervek megkeresését, szükség esetén pedig a fegyelmi, a szabálysértési, polgári, büntető vagy egyéb eljárás kezdeményezését is. a javaslatnak e tevékenység hatékonyabb ellátását biztosítandó, van egy garanciális rendelkezése is, mely szerint a megkeresett szerv köteles az ügyet megvizsgálni, s intézkedéséről vagy mellőzésének okáról 30 napon belül tájékoztatást adni.

/folyt.köv./

bkk 1. /dr. markója imre ...10.folyt./um

meggyőződésünk egyébként, hogy a jobb hatósági ellenőrzés csökkentheti az államigazgatási jogalkalmazásra háruló igen nagy terheket is, mivel növelheti az önkéntes jogkövetéssel érvényesülő normák számát.

a törvénytervezet egyik fő célja - alapelveinek megfelelően - hogy a hatósági eljárásokat egyszerűbbé, gyorsabbá és hatékonyabbá tegye. ennek érdekében a jellegüknél fogva egyszerűbb ügyek elintézésére az általánostól eltérő, egyszerűbb szabályokat állapít meg. ilyen egyszerűbb eljárást vezet be például a hatósági bizonyítvány és a hatósági igazolvány kiállításával, a hatósági nyilvántartások vezetésével kapcsolatban.

az egyszerűbb ügyekben csak a legszükségesebb törvényességi garanciákat tartja fenn. egyes esetekben például lehetőséget ad a határozatok indokolásának, sőt a határozat meghozatalának mellőzésére is, ha a hatóság „hallgatása”, az egyetértést - a kérelem teljesítését, az ellenzés hiányát - jelenti.

jelenleg az államigazgatási szervek sokféle nyilvántartást vezetnek. ennek ellenére az ügyfeleket gyakran olyan adatok igazolására szólítják fel, amelyeket ezek a nyilvántartások tartalmazznak. a javaslat most úgy rendelkezik, hogy az ügyfelek felesleges zaklatása helyett az államigazgatási szervek maguk szerezzék be azokat az adatokat, amelyeket a jogszabállyal rendszeresített nyilvántartásaiknak tartalmazniuk kell. e rendelkezés érvényesülése természetesen feltételezi a hatósági nyilvántartások sürgős felülvizsgálatát annak érdekében, hogy e nyilvántartások a jogszabályilag előírt adatokat valóban tartalmazzák is.

a hatóságoknak az ügyfelek iránti bizalmát tanúsítja, de egyben az egyszerűsítést is szolgálja az a tervbe vett szabályozás is, amely az ügyfelek nyilatkozatainak az eddiginél nagyobb jelentőséget tulajdonít. ugyanakkor az ügyfél rosszhiszemű magatartását, a bizalommal való visszaélést is erőteljesen szankcionálja. igen fontos, az egyszerűsítést célzó elgondolása a javaslatnak az is, hogy a jelenleginél nagyobb szerepet szán az érdekegyeztetésnek. ezért arra kötelezi a hatóságokat, hogy - ahol ezt az ügy természete megengedi - kíséreljék meg az egyezség létrehozását.

/folyt.köv./

bkk 1. /dr. markója imre ...11.folyt./um

a törvényjavaslat végül általánosságban is, az egész eljárás során csökkenti az írásbeliséget, és lehetővé teszi a modern technikai eszközök fokozott alkalmazását.

a hatósági ügyintézés törvényességi színvonalának emelése érdekében a javaslat nemcsak alapelvi megfogalmazásban, hanem jónéhány konkrét rendelkezésében is fokozott védelemben részesíti az ügyfelek jogait, s jobban szem előtt tartja az állami és az állampolgári feyelem megszilárdításának követelményét is, az ügyfelek jogainak fokozott védelme nyilvánul meg abban a rendelkezésben, mely szerint a jogszabályban meghatározott esetben az eljárás megindításáról az ügyfelet értesíteni kell, a nagyszámu érdekeltet érintő eljárást pedig - ilyenek lehetnek például a városrendezéssel, a területfejlesztéssel, az iparfejlesztéssel kapcsolatos hatósági rendezések - közzhírré kell tenni, ugyancsak az ügyfelek jogainak fokozott védelmét jelentik a jogorvoslati rendszer továbbfejlesztésével kapcsolatos rendelkezések is.

az államigazgatási eljárásban a legáltalánosabb jogorvoslat a fellebbezés, amelynek alapján a felettes szerv bírálja felül az első foku döntést, a törvényesség eljárási garanciái között is elsődleges helye van a fellebbezési jog biztosításának, ezért a törvényjavaslat minden első foku határozat ellen biztosítja ezt a jogorvoslatot, kivéve a minisztertanács vagy annak tagja által hozott első foku határozatot.

új szabályozást vezet be a törvényjavaslat az államigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatára, a nemzetközi, s ezen belül a szocialista államok tapasztalatai is azt mutatják, hogy általános tendencia a bírói felülvizsgálat lehetőségének bővítése, az államigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata ugyanis a szocialista törvényesség biztosításának egyik igen hatékony, elismert eszköze.

/folyt.köv./

bkk 1. /dr. markója imre ...12.folyt./um

a jelenleg hatályos törvény felsorolja azokat az ügyfajtákat, amelyekben a bírói felülvizsgálat lehetséges, ugyanakkor felhatalmazást ad, hogy magas szintű jogszabályok a törvényben felsorolt eseteken kívül is lehetővé tehessek bírói felülvizsgálat igénybevételét, mostani javaslatunk a tételes felsorolás helyett egy általános szabályt tartalmaz, s ebben azt rögzíti, hogy az alkotmányban biztosított és más alapvető személyi, családi és vagyoni jogot megvonó vagy korlátozó, illetve ilyen kötelezettséget megállapító államigazgatási határozat támadható meg bíróság előtt, a javaslat szerint - a törvény végrehajtásaként - minisztertanácsi rendelet határozná meg részletesen a bírósági felülvizsgálat eseteit.

ami az állami és az állampolgári feyelem megszilárdításának követelményét illeti, a javaslat - mint említettem - igyekszik ezt is az eddigieknél jobban szem előtt tartani, ezért fejleszti tovább az államigazgatási szervek határozatainak végrehajtására vonatkozó rendelkezéseket, így például elrendeli, hogy a jogerős határozatok mielőbbi végrehajtása érdekében az államigazgatási szerveknek a hivatalból indult eljárásban haladéktalanul, a jogosult kérelmére pedig 15 napon belül intézkedniük kell a végrehajtás elrendeléséről.

a pénzkövetelés behajtásánál a törvényjavaslat elsődlegesen azt veszi figyelembe, hogy társadalmunkban a legáltalánosabb és legfontosabb kereseti, jövedelmi forrás a munkabér, a munkából eredő szövetkezeti vagy egyéb járandóság, illetve a nyugellátás, ezért a pénzüsszeg behajtásának fő formájává a munkabérre vagy egyéb járandóságra vezetett végrehajtást teszi, ezekben az esetekben az első fokon eljáró államigazgatási szerv közvetlenül hívja fel a kötelezett munkáltatóját, hogy a letiltott összeget a munkabérből vonja le, ez a szabályozás a végrehajtási eljárást egyben jelentősen egyszerűsíti és gyorsítja is.

megváltoztatja a törvényjavaslat a végrehajtási bírság összegét, azzal szemben, aki az államigazgatási szerv határozatának nem tesz eleget, a jelenlegi 1000, illetőleg 5000 forint helyett 10 000 forint bírság szabható ki.

a hatályos törvény hiányosságát pótolja a törvényjavaslat a végrehajtás elévülésének szabályozásával, jelenleg a jogerős határozat végrehajtását bármikor, akár 10 év múltával is, kérni lehet, illetőleg azt az államigazgatási szerv hivatalból ilyen hosszú idő elteltével is elrendelheti, a határozatok gyors végrehajtása viszont elsődleges társadalmi érdek, a törvényjavaslat ezt kívánja elősegíteni azzal, hogy a végrehajtás elévülését három évben határozza meg. /mti/

bkk 2. timár mátyás beszámolója

ma/um dg

1981. április 16.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk timár mátyás államtitkárnak, a magyar nemzeti bank elnökének csütörtökön, a parlamenti ülészen elhangzó beszámolója rövidített változatát.

a beszéd szigorúan embargós! csak jelzésre használható fel!

x x x

a magyar nemzeti bank - mint a magyar népköztársaság központi bankja - részt vesz a népgazdasági tervezésben, közreműködik a szabályozórendszer formálásában, s mindennapi munkájával törekszik a tervben foglalt célok megvalósítására - kezdte beszámolóját timár mátyás. - a bank elősegíti az egyensúlyra törekvő gazdaságpolitika céljainak megvalósulását, munkálkodik a forint értékének megőrzéséért, a bank munkájában kiemelkedő szerepe van a kormány által öt évre, s évenként jóváhagyott hitelpolitikai irányelveknek, amelyek a fő hitelkereteket és feltételeket meghatározzák.

a magyar nemzeti bank mind az v. ötéves terv előkészítésének időszakában, mind pedig a terv végrehajtása során - együttműködve a tervező-, a pénzügyi- és más gazdaságirányító szervekkel - képviselte az egyensúly javításának érdekeit. állásfoglalásaiban támogatta az erre irányuló törekvéseket, gyakorlati munkájában pedig igyekezett érvényesítésüket elősegíteni.

a kormány gazdaságpolitikai céljaival összhangban együttesen törekedtünk a beruházások, a készletek növekedésének mérséklésére. azt vártuk, hogy a kevesebb induló új beruházással, a már folyamatban lévők gyors befejezésével olyan új kapacitásokat lehet működésbe hozni, amelyek már a terv-időszakban hozzájárulhatnak a külkereskedelmi mérleg javításához. azokat a fejlesztési elgondolásokat támogattuk, amelyek az ország exportképességét kívánták erősíteni és ahol a viszonylag rövid kivitelezési idő, a kapacitások gyors belépése gyorsan elérhető kiviteli többletet ígért. az egyensúlyi szempontok érvényesítését nemcsak a külkereskedelem terén támogattuk. erre törekedtünk a belföldi piac vonatkozásában is.

/folyt.köv./

- 14 -

3P

bkk 2. /timár mátyás...1.folyt./um

a magyar nemzeti bank tevékenysége szorosan kapcsolódik a vi. ötéves terv megvalósításához. ennek megfelelően munkánk középpontjában továbbra is a külső és belső egyensúly javulását, a már elért eredmények megszilárdítását, a jövedelmezőség fokozását előmozdító hitelezési tevékenység áll.

a beruházások hitelezéséről szólva az mnb elnöke elmondta: a magyar nemzeti bank az elmúlt ötéves terv időszakában a vállalatok és szervezetek a saját döntéseik kapcsán megvalósított 511 milliárd forintos beruházási összeghez mintegy 120 milliárd forint hitellel járult hozzá. a vállalatok fejlesztéseikhez több, mint 300 milliárd forint saját és egyéb forrást használtak fel. körülbelül 85 milliárd forint volt a költségvetési hozzájárulás, azaz a közvetlen és közvetett állami támogatás. a beruházásokat finanszírozó külső források közül mi a bankhitel növekvő szerepét szorgalmazzuk. úgy találjuk: a hitel feltételek képviselte szigorúbb követelményrendszer támasztja alá leginkább az egyensúlyi törekvéseket.

az v. ötéves tervidőszak fejlesztési politikájában jelentős változást eredményezett a gazdaságunk exportképességének erősítése érdekében bevezetett hitelkonstrukció. a számunkra hátrányosan megváltozott világpiaci körülmények, az import drágulása miatt, szükséges volt az olyan fejlesztések előtérbe állítása, aminek révén a tőkés piacokon, a szocialista országokban, s belföldön egyaránt gazdaságosan értékesíthető új árualapok létrehozása biztosítható. ilyen módon termelési szerkezetünk is kedvezőbbé válik. jobban megfelel hosszú távú külgazdasági stratégiánknak, előmozdítja a gyártmányok és a gyártás fejlődését, vagyis a hatékonyság javulását. erre a célra az v. ötéves terv 45 milliárd forint hitelfolyósítást irányzott elő, aminek révén 75-80 milliárd forintnyi beruházás megvalósulásával számoltunk. a kormány jóváhagyásával az eredeti elgondolásokat meghaladón 54 milliárd forint hitelösszeget használtunk fel. ezzel mintegy 100 milliárd forint értékű exportkapacitást bővítő beruházás megvalósítása vált lehetővé. az eredmények ismeretében állíthatjuk: az akció elérte célját. a hitelezésnek ezt a formáját a mostani vi. ötéves tervidőszakban - a jóváhagyott 78 milliárdos keretben - ezért is folytatnunk kell.

/folyt.köv./

- 15 -

3P

bkk 2. /timár mátyás...2.folyt./um

az mnb elnöke a sikeres hitelfelhasználás példájaként említette: az alumíniumiparban a tervidőszakban befejeződött a fóliagyártás fejlesztése, a timföldgyártás intenzifikálása, valamint a magasnyomású öntőde létesítése. mindez jelentős exporttöbbletet, illetve importmegtakarítást hozott és hoz. a taurus gumipari vállalatnál megvalósult az acél-radiál abroncsgyártás a teherautókhöz és mezőgazdasági gépekhez; a kőbányai gyógyszerárugyárban és a chinoinban a növényvédőszer kapacitás fejlesztése szorosan kapcsolódik a kgst keretében megkötött agrokémiai egyezményhez. a tiszamenti vegyiműveknél létrejött a hazai mosószeralapanyag gyártás bázisa. a magyar vagon- és gépgyárnak a bank hitelt nyújtott a motor- és futómű-gyártás fejlesztéséhez. mind a két program sikeres. a gépipar és a vegyipar mellett az élelmiszeriparban is számottevő volt a fejlesztés.

tetemes hitelt nyújtottunk a szántóföldi növénytermesztés, valamint az állattenyésztés fejlesztéséhez. az árutöbblet nemcsak az ország lakosságának ellátását javította, bővítette az élelmiszeripar nyersanyagbázisát is. az akció sikeréhez hozzájárult az a sok száz kisebb beruházás, amelyet ugyancsak e hitelből valósítottak meg a vállalatok és szervezetek, s amelyek zöme ugyancsak sikeresnek bizonyult. a hitelkonstrukció keretében mintegy 2000 hiteligényt tudtunk kielégíteni. a kormány döntése a hitel keretének megemeléséről lehetővé tette, hogy az e célra történő hitelkibocsátást nem kellett korlátozni. az elutasított igények összege nem volt magas, s ez jelzi a vállalatok alapos munkáját, azt, hogy igényeik zömmel megalapozottak voltak.

az exportfejlesztési hitelek eredményességét nem utolsósorban abban látjuk, hogy vállalataink és szervezetjeink tevékenységében sikerült nagyobb súlyt adni az exportnak és ami ezzel együtt jár a minőségnek, a műszaki fejlesztésnek, a gazdaságosabb munkának. természetesen mindez jelentős anyagi előnyt eredményezett az országnak. a megvalósított mintegy 100 milliárd forintot kitevő ilyen beruházás az v. ötéves terv időszakában összesen 3,2 milliárd dollárnyi közvetlen és közvetett bruttó kivitel hozott.

/folyt.köv./

bkk 2. /timár mátyás...3.folyt./um

tavaly - amikor már több jelentős beruházás is befejeződött - a teljes exportnövekmény 1,2 milliárd dollárra, a tiszta devizabevételi többlet pedig 800 millió dollárra rugott. ezek az eredmények jelentős mértékben hozzájárultak az 1978. év végén meghirdetett gazdaságpolitikánk valóra-váltásához.

e hitelkonstrukciónak eddigi eredményei azon alapulnak, hogy az akcióban részt vett vállalatok és szervezetek 70 százaléka nemcsak teljesítette, hanem túl is szárnyalta vállalatát, pótolva a 30 százaléknyi elmaradók miatti kiesést. nagyon fontos, hogy az utóbbiak mielőbb teljesítsék vállalt kötelezettségeiket.

a hitelkonstrukció eddigi eredményének megszilárdítása és a további előrehaladás megalapozása, valamint az elmaradások kiküszöbölése érdekében hangsúlyozni kell a piaci és ár-munka színvonalának emelésének szükségességét. ezen a téren komoly tartalékaink vannak. nemcsak termelni kell jól, hanem eladni is!

az exportbővítő kölcsönök mellett a bank a hitelezésre rendelkezésre álló kereteinek a másik felét olyan célokra használta fel, amelyek ha nem is közvetlenül az exportkapacitások bővítésével - mégis az egyensúly, az ellátás javításának szolgálatában állottak. ezek közül hadd emeljem ki az energia ésszerű felhasználását szolgáló fejlesztések támogatását, a könnyűipari rekonstrukcióra, ezen belül a ruházati ipar korszerűsítésére nyújtott hiteleket, az építőipari és technológiai szerelő kapacitások bővítését, az áruházi hálózat fejlesztését stb. hitellel támogattuk a lakossági áruellátást javító, az árualapöt növelő, a választékot szélesítő beruházásokat is.

hitelpolitikánk előmozdította a szocialista országokkal, köztük elsősorban a szovjetunióval összefüző sokoldalú kapcsolatok erősítését, a kgst által elfogadott komplex program megvalósítását. ezek a fejlesztések elősegítették azoknak a kapacitásoknak a létrejöttét, amelyek révén teljesíteni tudtuk vállalt kötelezettségeinket, bővíthettük kooperációs kapcsolatainkat.

/folyt.köv./

bkk 2. /timár mátyás...4.folyt./um

beruházási hitelpolitikánk helyesnek bizonyult elveit a jövőben is érvényesíteni kívánjuk. változatlanul elsőbbséget élveznek a külgazdasági egyensúlyt javító fejlesztések. a hitelnyújtás mindenekelőtt a kiviteli kapacitások bővítését szolgálja, emellett fokozott figyelmet fordítunk az olyan fejlesztések megvalósítására, amelyek az import tartós és gazdaságos helyettesítését - s ezen belül - elsősorban az energiafelhasználás ésszerűsítését szolgálják. beruházási hittel kell támogatni azoknak az elgondolásoknak a megvalósítását is, amelyek a nyers- és alapanyagok másodlagos hasznosítását mozdítják elő, arra törekszünk, hogy a hiteligények megalapozottsága javuljon, a hitelbírálati munka színvonala emelkedjék, a döntések átfutási ideje rövidüljön.

a magyar nemzeti bank fontos feladata, hogy tevékenységével biztosítsa a termelés és forgalom zavartalan lebonyolódását a vállalatoknak és szövetkezeteknek nyújtott forgóeszköz-hitelekkel. a készletgazdálkodásban jelentős, még kiaknázatlan tartalékaink vannak. gazdaságunk a nemzeti jövedelmet az indokoltnál magasabb készletállomány mellett, tetemes, más célra ésszerűbben felhasználható forrás lekötésével termeli. készletállományunk nemzetközi összehasonlításban is kedvezőtlen. nyolc év átlagában a statisztikai adatok azt mutatják: nálunk a bruttó hazai termék belföldi felhasználásnak 3,7 százalékát fordítjuk készletfelhalmozásra, holott a velünk nagyjában azonos fejlettségű országokban ugyanez az arány lényegesen alacsonyabb volt. a készletek magas szintje összefügg a termelési és forgalmi folyamatok nem megfelelő szervezetszervezéssel, kereskedelmi-ellátó munkánk fogyatékosával, a vállalatok közötti együttműködés gyengeségeivel s a hitelezési munka hiányosságaival is. tavalyelőtt, majd 1980-ban a készletalakulás valamivel kedvezőbb volt, ebben kétségtelenül közrejátszottak a javulás irányába ható vállalati erőfeszítések, valamint a gazdasági növekedés mérsékeltebb üteme. a rendelkezésre álló eszközökkel a bank továbbra is törekszik a készletek forgási sebességének növelésére, a felesleges készletek felhalmozódásának elkerülésére, a hitelek feltételeinek - és kivált lejáratának - megállapításával ösztönöz a folyamatos és zavartalan termeléshez és a forgalmazáshoz ésszerűen szükséges beszerzések megvalósítására.

/folyt.köv./

- 18 -

3P

bkk 2. /timár mátyás...5.folyt./um

a magyar nemzeti bank vezeti a vállalatok és szövetkezetek számláit és bonyolítja az ország pénzforgalmát. e széles körű, nagy pontosságot és gyorsaságot igénylő munka, nap mint nap kapcsolatban áll a vállalatok és szövetkezetek ezreivel. a pénzforgalom lebonyolítását folyamatosan korszerűsítjük és ehhez felhasználjuk a fejlett technikát. törekszünk arra, hogy mind szélesebb körben valósuljanak meg a készpénz-kimélő fizetési formák.

Támogatás kapóra

a bank a hitelnyújtást a kormány által jóváhagyott irányelveknek megfelelően, a hitelképességre vonatkozó közismert kritériumok alapján végzi. népgazdasági szempontból a hitelképesség követelményeinek érvényesítése biztosítékot nyújt arra, hogy a hitel által forgalomba hozott pénz a realizálás útján visszatérüljön. következésképpen a kibocsátott forint-vásárlóerő megfelelő áruval találkozzék. ez a forint értékének megőrzése szempontjából alapvető fontosságú, amikor hitelképességről, fizetőkészségről beszélünk, nem hallgathatjuk el, hogy az utóbbi években számos vállalatnál tapasztaltunk fizetési zavart. 1980. január 1-től - a szabályozórendszerben bevezetett módosítások nyomán - a vállalatok egy részénél veszteségek alakultak ki. másoknál a saját alapok nem nyújtanak fedezetet a korábban vállalt kötelezettségek teljesítésére, vagyis alaphiányok keletkeztek. kétségtelen az is, hogy egyes vállalatoknál a világban kialakult nyomott kereslet, és a piacokért folyó kielezített verseny jelentős szerepet játszott a meglévő nehéz helyzetben, a módosított ár- és szabályozó rendszer - szándékainkkal egybeesően - jobban megmutatta a vállalati munka gyengeségeit, felfedte a gazdaságtalan tevékenységet. a fejlesztési alaphiányok kialakulásában - a vállalati mellett - felelőssége van a hitelnyújtónak is. ezek az esetek arra intenek bennünket, hogy gondosabban elemezzük a hiteligényekben ígért eredmények realizálását, óvjuk a vállalatokat olyan terhek vállalásától, amelyek később pénzügyi zavarokba torkollhatnak.

/folyt.köv./

- 19 -

3P

bkk 2. /timár mátyás...6.folyt./um

a nehéz helyzetbe került vállalatok problémáinak áthidalására kormányunk a közelmúltban hozott határozatokat. a veszteség, illetve az alaphiány megszüntetése elsősorban az érintett vállalat és szövetkezet feladata. mozgósítaniuk kell tartalékaikat, kockázati alapjukat, szükség esetén az amortizációjukat is. ha mindez nem elegendő, felül kell vizsgálniuk fejlesztési elgondolásaikat, lehetőségeikhez igazítva szándékaikat. megjegyzendő: a veszteség és alaphiány megszüntetésének - adott esetben - eszköze lehet a feleslegesen felhalmozódott állóeszközök és készletek értékesítése is. a vállalatnak kell gondoskodnia arról, hogy termékszerkezetének átalakítása, a termelés gazdaságosságának révén létrehozza a nyereséges működés feltételeit.

problémáik megoldásában ezeket a vállalatokat a pénzügyi szervek is támogatják. azok számíthatnak e segítségre, akik kidolgozott, reális programmal biztosítékot adnak arra, hogy a gazdaságos tevékenység rövid időn belül helyreáll. ilyen esetben - átmeneti időszakra - a bank hitelt nyújt a korábbi kölcsönök törlesztését prolongálja. ahol azonban e feltételeket a vállalat nem képes megteremteni, ott a gazdaságtalan termelés beszüntetésétől, a vállalat beolvadásától - végső esetben - felszámolásától sem szabad visszariadni.

ezt követően timár mátyás leszögezte: a bank széles körű és intenzív munkát folytat nemzetközi vonatkozásban, ami szoros kapcsolatba kerül országunk külkereskedelmi tevékenységéhez.

nemzetközi gazdasági kapcsolatainkban alapvető helyet foglal el a szocialista országokkal való együttműködés, amelynek finanszírozásában részt vesz a kgst országok két közös bankja. ezek munkájában, illetve irányításában közreműködünk. tevékenységünkben ugyanígy kiemelkedő szerepet kap a kgst tagországokkal, illetve azok bankjaival való szoros kapcsolat tartása és az együttműködés folytatása.

/folyt.köv./

3P

bkk 2. /timár mátyás...7.folyt./um

a nemzetközi gazdasági együttműködési bank bonyolítja le a tagországok egymás közti transzferábilis rubel elszámolásait. magunk is igénybe vesszük e bank hiteleit, más alkalommal pedig mi nyújtunk hitelt a banknak. a nemzetközi beruházási bank a tagországok egyes beruházásaihoz nyújt hosszabb lejáratú hiteleket, s így mi is vettünk fel kölcsönöket, egyebek között az orenburgi gázvezeték magyar szakaszának építéséhez. a szocialista országok pénzintézeteivel és a kgst országok közös bankjaival továbbra is a helyesnek bizonyult elvek és gyakorlat alapján működünk együtt. törekszünk kapcsolataink további erősítésére; arra, hogy elősegítsük az országaink közötti együttműködés elmélyítését. közreműködünk a kgst pénzügyi- és bankrendszerének továbbfejlesztésében.

gazdasági érdekeinknek megfelelően - a kölcsönös előnyök érvényesítése mellett - tartunk fenn kapcsolatokat a tőkés bankokkal. gazdaságfejlesztési céljainkra eddig is vettünk fel, és ezután is szándékozunk felvenni hiteleket. az v. öt-éves terv időszakában a felvett kölcsönökből finanszíroztuk az exportkapacitások bővítésére irányuló akciókat. fontos kérdésnek tekintjük, hogy a külföldi hiteleket a magyar bankok vegyék fel, s vállalataink általában készpénzes vevőként jelenhessenek meg a piacon. ez - különösen a mostani világméretű pénzügyi bizonytalanság korában - előny a vállalatoknak. a készpénzért vásárló jobb ár- és egyéb feltételeket tud elérni a hitelben vevőnél. mi fejlesztési, beruházási célra veszünk fel tőkés hiteleket, ami biztosítja hogy a visszafizetésre a fedezet időben rendelkezésre álljon. hitelfelvételi politikánkban továbbra is ezt az elvet követjük.

az egyensúlyra törekvő gazdaságpolitikából következik az a cél, hogy adósságállományunk növekedése mérséklődjék. sőt: a további években módunk legyen az adósságállomány csökkentésére. ennek elérése azért is fontos érdekünk, mert népgazdaságunkra jelentős terhet ró az utóbbi években megnövekedett kamatok kifizetése.

a kivitel fokozása együtt jár azzal, hogy mi is adunk hiteleket más országoknak. kölcsönnyújtásaink - a nemzetközi szokásoknak és normáknak megfelelően - leginkább gép-exportunkhoz kapcsolódnak, s a nemzetközileg szokásos feltételeket érvényesítjük.

/folyt.köv./

3P

parlament

bkk. 2/timár mátyás.....8.folyt./um

a magyar nemzeti bank nemzetközi pénzügyi műveleteinél támaszkodik a bécsben, valamint londonban működő pénzügyintézetekre, s négy, nyugati országban lévő képviselőre is. emellett részvényesei vagyunk a baselben működő nemzetközi fizetések bankjának. megemlítem, hogy - budapesti székhellyel - hat külföldi bankkal közösen, a közelmúltban alapítottuk meg a közép-európai nemzetközi bankot, ez külkereskedelmi és kooperációs ügyletekhez kapcsolódóan fejti ki tevékenységét, s eddigi működése eredményes.

hazánkat, a nemzetközi pénzügy piacon jó hitelképességű országnak minősítik. ebben elsősorban hazánk politikai stabilitása, egyensúlyra törekvő gazdaságpolitikája játszik alapvető szerepet. hozzájárult ehhez kereskedelmi és fizetési mérlegünk utolsó két esztendőbeli gyors és nagyarányú javulása is. mindennek köszönhetően a népgazdaság fejlesztési céljaihoz szükséges külső forrás bevonását - a nemzetközi pénzügy piacon érezhető egyre nehezebb körülmények és válságjelenségek ellenére - kedvező feltételek mellett tudtuk megoldani.

árfolyampolitikánkban továbbra is a forint viszonylagos értékállandóságának megőrzését, a külső inflációs hatások mérséklését tartjuk fő célunknak. az árfolyampolitika eszközeivel, a forint egységes árfolyamának megvalósításával is a gazdasági tisztánlátás elősegítésére törekszünk. arra, hogy nemzeti valutánk egyre magasabb szinten tölthesse be a pénz funkcióit, ez meggyorsíthatja gazdasági strukturánk kívánatos átalakítását, a hatékonyság növelését és a népgazdaság egyensúlyának szilárdítását.

beszámolójának befejező részében az mnb elnöke elmondotta:

a magyar nemzeti bank 1980. évi mérlege szerint a bank vagyona és követelései - ideértve az arany-, a valuta- és a devizakészleteket, az értékpapírokat - kerekén 582 milliárd forintot képviseltek. az 1980. évi nyereség mintegy 10 milliárd forint volt, s az összeg zöme az állami költségvetésbe kerül - mondotta. /mti/

-.-

- 22 -

3P

parlament

bkk. 3. az országgyűlés tavaszi ülészsaka

t ár-gi-gy-km-ma-of/gg tm um dg pr

1981. április 16.

csütörtökön délelőtt 11 órakor a parlamentben összeült az országgyűlés. törvényhozó testületünk tavaszi ülészsakán részt vett losonczy pál, a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke, kádár jános, a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának első titkára, lázár györgy, a minisztertanács elnöke, ott voltak a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának más tagjai, a központi ellenőrző bizottság elnöke, a központi bizottság titkárai, valamint az elnöki tanács és a kormány tagjai.

a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti külképviseletek több vezetője és tagja.

apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg az ülészsakat. bejelentette, hogy az országos választási elnökség benyújtotta az időközi választásról szóló jelentését, amelyet a parlament jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága tudomásul vett, s a választási jegyzőkönyv alapján megvizsgálta a budapest 33. számú választókerületben megválasztott maróthy lászló országgyűlési képviselő megbízólevelét. a bizottság megállapította: a megbízólevelél a törvényben előírt feltételeknek mindenben megfelel, ezért javasolja a képviselő igazolását. az országgyűlés az országos választási elnökség jelentését tudomásul vette és maróthy lászló országgyűlési képviselőt igazoltnak jelentette ki.

ezt követően az országgyűlés tudomásul vette az elnöki tanács jelentését a legutóbbi ülészsak óta alkotott törvényerejű rendeletekről, majd elfogadta az ülészsak tárgysorozatát:

1./ az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi iv. törvény módosítására és egységes szövegére vonatkozó törvényjavaslat. előadó: markója imre igazságügyminiszter.

2./ a magyar nemzeti banknak az ötödik ötéves tervidőszakban végzett tevékenységéről szóló tájékoztató. előadó: timár mátyás államtitkár, a magyar nemzeti bank elnöke.

a napirendnek megfelelően markója imre emelkedett szólásra.

/folyt. köv./
11. 15/um

RU

- 23 -

bkk. 3. /az országgyűlés...1.folyt./um

/markója imre expozéjának rövidített változatát mai bkk 1-es számú kiadásunkon közöltük, az embargót a következő javításokkal feloldjuk:

a 8. folytatás 4. bekezdésének második sora helyesen:

...fegyelem betartásának megkövetelése. a szöveg további része a bekezdés végéig kimarad.

a 8. folytatás alulról számított második bekezdésének ötödik sorában a szöveg helyesen:

...is kihasználva - az államigazgatási ügyekben igen sok - több mint száz - jogszabály....

a 12. folytatás utolsó bekezdését követően kérjük pótlólag a következő új szöveget beilleszteni:

dr. markója imre végül a kormány nevében az előterjesztett törvénytervezethez egy módosító indítványt tett. mint mondotta, ez is bizonyítja, hogy a törvényjavaslatok az utolsó pillanatig a viták keresztjében állnak, s véglegessé csak a szavazást követően válnak. a módosító indítvány: a javaslatból hagyják el a 2. paragrafus /2/ bekezdésének utolsó mondatát, amely azt fogalmazza meg, hogy az államigazgatási szervek a meggyőzést és szükség esetén a hatósági kényszert egyaránt alkalmazzák - nevezetesen annak érdekében, hogy elő tudják mozdítani a jogok érvényesülését és a köteleességek teljesítését, az állampolgári fegyelem megszilárdítását. a módosító indítványt a miniszter azzal indokolta, hogy e mondat felesleges ismétlésként hat, mivel az abban foglalt gondolatok a törvény alapelvei és több konkrét rendelkezése is világosan kifejezésre juttatják.

/folyt.köv./

12.55/um

RD

bkk. 3. /az országgyűlés...2.folyt./um

gajdócsi istván /bács-kiskun m. 13. vk./, a törvénytervezet bizottsági előadója utalt arra, hogy a napirenden lévő javaslat fontos eszköze az államigazgatási munka eredményességének, s alkalmas arra is, hogy erősítse az állampolgárokkal, az államigazgatási szerveknél több millió alkalommal megforduló ügyfelekkel a kapcsolatok demokratizmusát, rendjét, pontosságát, megbízhatóságát.

az államhatalom mintegy negyed százada nemesedik szolgáltatás; természetesen e folyamatnak korábban - a felszabadulás óta - is voltak stádiumai. most az a cél - ahogy szaknyelven mondják -, hogy az „önkéntes jogkövetés”, legyen a jellemző és a megelőzés csökkentse az eljárások számát, összhangban az mszmp xii. kongresszusán megfogalmazottakkal. mindez persze a szolgáló államigazgatást feltételezi és természetesen az együttműködési készséggel megáldott, törvénytisztelő állampolgárt.

a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság törvényjavaslatot véleményező, gondozó munkájáról, minősítő észrevételeiről, javaslatairól elmondta, hogy a testület két alkalommal is foglalkozott a napirenddel. először szolnok megyében, törökszentmiklóson tájékozódott az államigazgatási munka uttörő korszerűsítéseiről, törekvéseiről, szembesítve a kísérlet szándékait a napi munka gyakorlatával. második alkalommal a törvényjavaslatot tárgyalta meg a bizottság nagy felelősséggel, hozzáértéssel. a bizottsági tagok megállapították, hogy az jól kidolgozott, demokratikusan előkészített jogszabály. hangsúlyt szántak elsősorban az ügyfelet és az ügyintézőket is védő garanciákról, nagy figyelmet fordítottak a jogorvoslati eljárásokra, dicsérték a törvényjavaslat közérthetőségét. a bizottság ülésén tizen tettek módosító javaslatot.

a testület véleménye szerint az 1957-ben született törvény módosítását mindenképp a társadalmi és a közigazgatási fejlődés változásai tették szükségessé. nem lehet ugyanis figyelmen kívül hagyni, hogy népünk életében az utóbbi több mint két évtized évszázados léptékű fejlődést, s progresszív változásokat hozott. ugyancsak a módosítást indokolja, hogy az államigazgatási tevékenységi kör kiszélesedett, s erősödött a lakossági ellenőrzés és változott az állampolgárok igénye, igényessége is.

/folyt.köv./

13.05/um

RD

bkk. 3. /az országgyűlés...3.folyt./um

a törvényjavaslatban figyelembe kellett venni a hatáskörök decentralizálását. ma már a tapasztalatok igazolják, hogy a decentralizáció, a demokrácia édes gyermeke akkor közhasznú, jó az ügyfélnek, és ügyintézőnek egyaránt, ha hatékony a központi irányítás, s képes jó jogszabályt alkotni, s annak végrehajtását eredményesen ellenőrizni. azért is fontos azonban, hogy tiszteljük a decentralizációt, mert az önállóság olyan erő, amely többre teszi képessé az embert, és ezáltal eredményesebbé a munkáját

a bizottság mindkét ülésén szenvedélyesen szóltak a bürokrácia elleni harcról, s számtalan javaslat hangzott el leküzdésére, visszaszorítására, a bürokrácia életünk ugyszólván minden területén tetten érhető, és sajnos „gazdagon”, megújuló jelenség, amely „játszik”, az ügyfél idegeivel, megrontja közérzetét, más területeken meg lelassít, megdrágít beruházásokat, fékezi az érdekeltség ösztönző hatását. a törvényjavaslat szándéka, feladata e jelenségek, szemlélet, gyakorlat megszüntetése, vagy legalábbis megszorítása. mindez természetesen feltételezi, hogy - mint az élet minden más területén - e küzdelemben is érvényesüljön a társadalmi kontroll. ez a jó törvényjavaslat ugyanis csak attól, és akkor válik jó törvényvé, ha a társadalom figyelemmel és következetességgel érvényesíti szándékait.

gajdócsi istván szólt a bizottsági vitában elhangzott és a gyakorlati tapasztalatok alapján megfogalmazott egy-egy intézkedésről, törekvésről is. több képviselő is hangoztatta, hogy a korszerű közigazgatás jövője lehet a törökszentmiklóson is megtekintett ügyfélszolgálati iroda, a korszerűség ugyanis emberközpontúvá teszi az államigazgatást azzal, hogy az állampolgár rendszerint egy megjelenéssel elintézheti ügyét, s ez a cél. a vitában megfogalmazták: bár az államigazgatási munkában is - több mint két évtizede - a stabilitás, a folyamatosság és a töretlenség a jellemző, e területen is szükségesek bizonyos változások.

/folyt.köv./

- 26 -

13.10/um

Pa

bkk 3. /az országgyűlés...4.folyt./um

az elmúlt időszakban például megnőtt, és a jövőben is nyilván erősödik majd a városoknak a környékükre kisugárzó szerepe. a gondok sorába tartozik az is, hogy a községekben még nem teremtődött meg a hatáskörök és az eredményes végrehajtás között szükséges összhang. a decentralizálás szándékai szerint viszonylag rövid idő alatt rengeteg hatáskört kaptak meg a községi tanácsok, azonban nem sikerült a községi apparátust ehhez mérten kellően megerősíteni. ennek egyik oka az anyagi elismerésekben tapasztalható meglehetősen nagy szélsőség. ezért a bizottság javasolja, hogy külső támogatással, az erők belső átcsoportosításával csökkentsek a községi tanácsi dolgozók, s más hasonló rétegek fizetései közötti különbségeket.

végül a képviselő rámutatott: miután nálunk minden döntés a néppel együtt, a nép érdekében születik, ki kellene mondani - és eredményesen cselekedni is azért, hogy minden magyar állampolgárnak legyen joga megértenie a jogszabályokat, ma az egész nemzetnek alkotunk jogszabályokat, köteleességünk tehát millióknak könnyen, áttekinthetően, világosan, a nem jogász számára is érthetően fogalmazni, meghozzá tiszta, szép magyar szóval. a törvényjavaslatot a bizottság nevében elfogadásra javasolta.

/folyt.köv./

- 27 -

13.13/um

bkk 3. /az országgyűlés...5.folyt./um

az elfogadott napirendnek megfelelően ezután megkezdődött a törvényjavaslat vitája.

bóka mihályné /békés m. 5.vk./ a méhkeréki községi tanács elnöke rámutatott: közigazgatásunk az ügyintézés követelményének általában eleget tett, de eközben nem fordított elég figyelmet a szervezésre, az ügyek összetett kezelésére, folyamatos szemmel tartására, az új törvényjavaslat módját ad e szükséges irányváltás megvalósítására, de erre csak akkor van jogos remény, ha az államigazgatási dolgozók időben és alaposan megismerkedhetnek a módosításokkal, s a frissen megszabott eljárási renddel. a gyakorlatban ugyanis meglehetősen bizonytalanságot okoz, ha a végrehajtási jogszabály késve kerül az alkalmazók kezébe.

ez egyben annak is feltétele, hogy az ügyintézők és az ügyfelek közötti bizalom tovább erősödjék. csak így juthatunk közelebb ahhoz a célhoz is, hogy mind többen gyakorolják demokratikus jogaikat, s szóljanak bele a közügyek intézésébe. a kívánt változás irányába hat, hogy az eddigieknél nagyobb szerep jut az ügyfelek szóbeli nyilatkozatainak és a szigorubb szankcionálásnak is.

a törvényjavaslatban ismét megfogalmazódott az anyanyelv használatának joga, s ez azért is fontos számunkra, mert békés megyében tudvalevőleg több nemzetiség él együtt - mondotta. viszont ez az alkotmányos tétel nem szerepel az alapelvek között az 1. fejezetben, csupán a törvény iii. fejezetében tűnik fel. javasolta, hogy ez a jog - hasonlóan a törvény előtti egyenlőség elvéhez - kerüljön át a jogszabály i. fejezetébe, az alapelvek közé.

/folyt.köv./

- 28 -

13.55/um

bkk 3. /az országgyűlés...6.folyt./um

szentistványi gyuláné /baranya m. 10. vk./, a hazafias népfront országos tanácsának titkára kiemelte: az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló törvényjavaslat előzetes tervezetét a hazafias népfront társadalmi vitára bocsátotta, s az elhangzott érdemi észrevételeket a törvényelőkészítők figyelembe vették, a törvényjavaslat jelentőségét növeli, hogy a kereteibe foglalt eljárási szabályok és módszerek alkalmazása naponta befolyásolja az állampolgárok tiz és tizezeinek közérzetét. a törvény alapelvei kulcskérdésnek tekintik a szocialista demokrácia érvényesítését, az emberközpontúságot. a tavalyi esztendő belpolitikai eseményei is bizonyítják: az állampolgárok tömegei szívesen vállalnak felelős részt fontos döntések előkészítésében, s természetesen a végrehajtásban is. tapasztalhattuk ezt például a vi. ötéves terv előzetes társadalmi vitáiban, a terület- és településfejlesztési tervek kimunkálásában. a népfront választási fórumain sok olyan javaslat hangzott el, amely hozzájárult a gazdasági-szervező, a kulturális-nevelő munka célszerű fejlesztéséhez, a bürokratikus jelenségek visszaszorításához, az igazgatási munka korszerűsítéséhez.

közismert és elismerésre méltó: a tanácsai igazgatási tevékenység mind színvonalasabb és korszerűbb. a sokmillió ügy intézése során előforduló hibák aránya az ügyek tömegéhez viszonyítva csekély, azok mégis elégedetlenséget okoznak és az állampolgárok gyakran ezekből általánosítva ostromozzák az ügyintézés fogyatékosait. amikor a törvényjavaslat leteszi a voksot a gyors és egyszerű, érdemi ügyintézés mellett - és megjelöli ehhez a garanciákat -, egyúttal biztosítja az állampolgárok törvényes jogainak védelmét. a törvény keretei, betűi és paragrafusai szocialista szellemet tükröznek. ebből is következően az államigazgatási szervekben végzett munka a szó legnemezebb értelmében a köz odaadó szolgálata. ez a tény tovább növeli azok felelősségét, akik hivatottak az elfogadásra kerülő törvény végrehajtására és alkalmazására. az elhuzódó döntések és a lélektelen ügyintézés sok kárt okoz, felszámolásuk közérdek, amelynek politikai jelentősége túlnő a tényszerűen bizonyítható esetek keretein.

/folyt.köv./

- 29 -

14.036um

bkk 3. /az országgyűlés...7. folyt./um

a hazafias népfront fórumain - a legutóbbi időben is - sok szó esett az aprófalvak, a társközségek helyzetéről. nem lenne szerencsés, ha egyes társközségek, aprófalvak lakóinak gondjait általánosítanánk, vagy leegyszerűsítve áthárítanánk a közigazgatásra. nagyon sok minden történt a tanácsok, a népfront részéről - együtt és külön is -, hogy a társközségekben a lakosság alapellátása, életkörülményei megfelelően alakuljanak. a továbbiakban is nagy figyelmet kell fordítanunk arra, hogy az itt élő lakosság közérzete jó legyen, hogy megtalálják a sajátos fejlődési lehetőségeket.

a törvényjavaslat 15. paragrafusa az állampolgári jogegyenlőség, a nemzeti és nemzetiségi egyenjogúság jegyében biztosítja az igazgatási eljárás folyamatában az anyanyelv használatát. ez a lehetőség a magyarországi nemzetiségek alkotmányos joga. mégis fontosnak tartom, helyeslem, hogy a törvénytervezet tételen is rögzíti ezt, mert ezzel is elősegíti és szemlélteti nemzetiségi politikánk következetes érvényesítését, a nemzetiségi anyanyelv ápolására és művelésére buzdít. hazánk nemzetiségi állampolgárait arra ösztönzi, hogy továbbra is tevékenyen vegyenek részt a közéletben - mondotta a képviselő.

széles Lajos /szabolcs-szatmár m. 15. vk./, a fehérgyarmati járási hivatal elnöke hangsúlyozta: a tanácsok, az államigazgatásban dolgozók az esetenként jogosan bírált fogyatékosok és a még fellelhető bürokratikus vonások ellenére elismerést és megbecsülést vívtak ki a lakosság körében. szabolcs-szatmár megyében például az utóbbi években számottevően csökkent a tanácsi határozatok ellen bejelentett fellebbezések száma, s gyorsabbá vált az ügyintézés.

egyetértését fejezte ki azzal - a már folyamatban lévő - intézkedéssel, mely szerint az új törvény végrehajtására megfelelően fel kell készíteni az államigazgatási apparátust. e munka során ne csupán a rendelkezések megismertetése legyen a cél, hanem egyben a tanácsi dolgozók hivatásérzetének, felelősségének erősödése is váljék természetes igénnyé, feladattá. ugyanakkor - természetesen - a lakosság széles körű tájékoztatása is szükséges, hiszen a törvényben foglalt jogait, illetve kötelességeiket az állampolgároknak ismerniük kell. a továbbiakban a képviselő felhívta a figyelmet annak fontosságára, hogy a végrehajtási szabályok időben lássanak napvilágot, egyértelműek legyenek, s ne hagyjanak kiskaput, teret engedve a bizonytalanságnak az értelmezésben és alkalmazásban.

/folyt.köv./

- 30 -

14.10/um

o

bkk 3. /az országgyűlés...8. folyt./um

- az államigazgatási dolgozóknak tovább kell javítaniok emberi kapcsolataikat - mondotta, utalva arra, hogy a tavalyi választások is bizonyították: lakosságunk részt kér és vállal a közélet alakításában, a párt és a kormány politikájának végrehajtásában. a szocialista demokrácia mindennapos megnyilvánulásait az államigazgatás, a tanácsok dolgozóinak tisztelniük, megbecsülniük, ápolniuk és fejleszteniük kell, s mindennek alapkövetelménye a türelmes, lelkiismeretes ügyintézés, az emberséges, segítőkész kapcsolat az állampolgárokkal.

bár az igazgatási ügyek legnagyobb részét a tanácsok intézik, nem hagyható figyelmen kívül, hogy számos más szerv is foglalkozik az államigazgatással kapcsolatos eljárásokkal. épp oly fontos tehát, hogy az ott dolgozók is az új törvény szellemének megfelelően cselekedjenek majd. a végrehajtási rendelkezések erre is legyenek tekintettel.

papp Lajos /szolnok 8. vk./, az mszmp törökszentmiklósi városi bizottságának első titkára elmondta, hogy a megyében a tanácsok 1980-ban 750 000 ügyel foglalkoztak, amelyből vagy félmillió esett az eljárási törvény hatálya alá. a lélekszámot figyelembe véve ez azt jelenti, hogy elméletileg a megye valamennyi lakosa évente legalább egyszer közvetlen kapcsolatba került a tanácsokkal, illetve annak szakigazgatási szerveivel. e példából is kitűnik, hogy közérzetet, politikai közhangulatot befolyásoló fontos tényező a hatósági ügyintézés színvonala, amely ezen túl kihat az állampolgárok közéleti aktivitására, a szocialista államról alkotott értékítéletére is. éppen ezért alapvető érdek fűződik ahhoz, hogy a nagy tömegű államigazgatási ügyeket minden esetben törvényesen, minél gyorsabban és a lehetőségekhez képest egyszerűen, az állampolgárok felesleges zaklatása és megterhelése nélkül intézzék el ott, ahol az ügyek keletkeznek.

/folyt.köv./

- 31 -

14.14/um

o

parlament

bkk 3. /az országgyűlés....9.folyt./um

más megyei példákat is idézett a képviselő, a hatósági tevékenység törvényessége tovább szilárdult ebben az ország-részben is - mondotta, a határozatoknak csupán mintegy 0,3 százaléka nem bizonyult törvényesnek, a fellebbezések száma is viszonylag kevés, s a kifogásoló kérelmek aránya pedig 0,5 százalék alatt maradt, a tanácsi munka demokratizmusának kiszélesítését segítette, hogy a lakosság, a társadalmi aktivisták a korábbinál több tanácsi területen kapcsolódtak be az ügyintézésbe, a hatósági ellenőrzésbe, ez nyitottabbá tette az ügyintézését, akadályozta az esetenkénti elvtelen kapcsolatok érvényesülését és kedvezően befolyásolta az önkéntes jogkövetést, különösen eredményes a tanácsok és a lakosság együttműködése az ifjuság- és családvédelem, a veszélyeztetett kiskorúak és az egyedülálló idős emberek figyelemmel kísérésében, a tartási szerződések ellenőrzésében.

a továbbiakban azokról a törekvésekről szólt, amelyek tö-rökszentmiklóson, a tanácsi és államigazgatási munka korszerűsítését szolgálják, az országgyűlés jogi, igazgatási és igaz-ságügyi bizottságának tagjai is meggyőződhetnek a nemrég meg-kezdett korszerűsítési kísérlet eddigi kedvező tapasztalatai-ról, a városi tanács belső szervezetének változása, módosulá-sa kedvezőbb feltételeket teremtett az igazgatási és hatósági munkához, az ágazati irányítás, felügyelet olyan integrációja kezd kibontakozni, amely lehetővé teszi az ágazati szakmai te-vékenységet végzők együttműködésének javítását, irányításuk egy-ségesebbé, hatékonyabbá tételét, eredményesebbé vált a vezetői munka is, így például amit korábban 11 vezető látott el, azt jelenleg öten végzik, a kibővített ügyfélszolgálati irodából a kísérlet során létrehozott ügyfélszolgálati osztály és az ott dolgozó jól felkészült ügyintézők munkája eredményeként egysze-rűbbé, gyorsabbá vált a lakossági hatósági ügyek intézése, az ott dolgozók nemcsak tájékoztatnak, és egyszerűbb ügyekkel fog-lalkoznak, hanem szinte valamennyi lakossági ügyet el is intéznek, megszűnt az ügyfeleknek egyik szobából a másikba való küldözgetése, az ügyintézői munka egyhelyre összpontosí-tásával.

/folyt.köv./

- 32 -

14.23/um

parlament

bkk 3. /az országgyűlés 10.folyt./um

papp lajos államtitkár, a minisztertanács tanácsi hiva-
----- talának elnöke emlékeztetett arra: az állam-
igazgatási eljárás általános szabályairól szóló törvény-
tervezet 1957-es parlamenti vitájában figyelemre méltó észre-
vétel hangzott el: a törvény csak akkor töltheti be szerepét,
ha azt nyomon követi az államigazgatás egyéb irányu fejleszté-
se - különösen a hatáskörök decentralizálása - az államigaz-
gatási szervezet korszerűsítése, az államapparátus megerősítése
és a tanácsok központi irányításának rendezése, azóta - különö-
sen az utóbbi évtizedben - magasszintű párt és állami határoza-
tok végrehajtásaként felgyorsult az államélet, a szocialista
demokrácia átfogó továbbfejlesztése, az állami munka sokirányu
korszerűsítése.

...e folyamatnak fontos állomása volt a tanácsokról szóló
1971. évi első törvény éppen egy évtizeddel ezelőtti megalkotá-
sa, a törvény új módon határozta meg a tanácsok jellegét, meg-
alapozta hatékonyabb központi irányításuk lehetőségét, ugyan-
akkor növelte szerepüket a terület- és településfejlesztésben,
a lakosság ellátásában, megteremtette gazdasági önállóságuk
bővítésének jogi feltételeit.

az államigazgatási eljárási törvény gyakorlati alkalmazá-
sában különösen jelentős volt, hogy a tanácstörvény, majd más
magas szintű jogszabályok minden korábbinál jobban decentrali-
zálták, a tanácsi szervekhez összpontosították a hatósági-szak-
igazgatási hatásköröket, az ilyen ügyeknek ma már csaknem 95
százalékát intézik a helyi tanácsoknál, tehát ott, ahol közvet-
lenebb a kapcsolat a lakossággal és ahol a leggyorsabban és a
körülményeket legjobban ismerve születhetnek meg a döntések, a
tanácsok évente mintegy 15 millió ügyet intéznek, s több mint
2 millió egyedi hatósági ügyben állapítanak meg állampolgári
jogokat és kötelezettségeket, s e határozatoknak csupán 2 szá-
zalékát fellebbezik meg, ez az arány a 10 évvel ezelőtlinek
a felét sem teszi ki, ami önmagában is mutatja a hatósági ügy-
intézés fejlődését, egyben meggyőzően igazolja azoknak az intéz-
kedéseknek helyességét, amelyek növelték a helyi szervek önál-
lóságát, hatáskörét, egyuttal felelősségét is.
/folyt.köv./

16.00/um

- 33 -

bkk 3. /az országgyűlés....11.folyt./um

a tanácsok - a népgazdaság követelményeihez igazodva - egyre nagyobb mértékben veszik ki részüket a gazdaságszervezési feladatok végrehajtásából is, élve a nagyobb hatáskörrel, az önállósággal. munkájukban növekvő helyet kapott a terület és településfejlesztés, a lakossági szolgáltatások bővítése, a lakosság ellátásában nagy szerepet betöltő oktatási, kulturális, egészségügyi és szociális intézmények irányításának, működési feltételeinek javítása. mindez alátámasztja, hogy az elmúlt években jelentősen erősödött az államigazgatási tevékenység szervező-szolgáltató jellege.

egész fejlődésünk fontos hajtóereje, a szocialista demokracizmus mind jobban érvényesül a tanácsok tevékenységében is. ma már az a jellemző, hogy a tanácsok a társadalmi és tömegszervezetekkel, elsősorban a népfront bizottságokkal együttműködve, a lakosság véleményét, javaslatait megismerve döntenek a települést, a falvakban, városokban élők többségét érintő helyi kérdésekben, ez a társadalmi aktivitás, nyílt város- és községpolitika jellemezte a vi. ötéves, illetőleg az ideai terv és költségvetési javaslat előkészítését. örvendetesen növekszik azoknak az állampolgároknak a száma is, akik személyes közreműködésükkel segítik az eljárási törvényben is szabályozott igazgatást, mindenekelőtt a szociális, gyermek-, ifjúság- és családvédelmi hatósági tevékenységet.

tudatában vagyunk azonban annak, hogy a kétségtelen fejlődés, az elért eredmények mellett a tanácsok munkájában hibák, negatív jelenségek is mutatkoznak. elég utalni a még tapasztalható bürokratizmusra, a költségvetési eszközök, helyi lehetőségek nem mindig ésszerű felhasználására, a szolgáltatások hiányosságaira, vagy egyes településeken a környezet kultúráltságára, a köztisztaság iránt megnyilvánuló igénytelenségre. mindezekben kezdeményezőbb öntevékenységgel kell változtatnunk, annál is inkább, mert ezzel - újabb anyagi eszközök igénybevétele nélkül is - javíthatjuk a lakosság társadalmi közérzetét.

/folyt.köv./

- 34 -

16.05/um

o

bkk 3. /az országgyűlés....12.folyt./um

az államigazgatási terület-beosztásban végbement főbb változások kapcsán papp lajos szólt a közös tanácsok kialakításának előnyeiről, rámutatva: van olyan vélemény is, hogy a társközségek lakosságának nincs megfelelő érdekképviselője, a közéleti események túlnyomóan a székhely községekben zajlanak. erről gyakran éppen azok panaszkodnak, akiknek feladatuk lenne az ilyen visszás helyzet megszüntetése. a közelmúltban - a hazafias népfronttal együttműködve - mintegy 100 községre kiterjedő vizsgálat alapján megállapítottuk: a közös tanácsok többsége megfelelő gondot fordít a társközségekben lakók ellátásának javítására, általában kielégítő a hatósági ügyek intézése és a helyi közéletben sem jellemző a visszaesés. azt azonban világosan látni kell, hogy a társközségek - és hozzáteszem, általában a községek - gondjait valójában az oldja meg, ha a megyei tanácsszervek jobban segítik a községi tanácsokat az alapellátás és a szolgáltatások fejlesztésében, ideértve a kulturális igények jobb kielégítését, valamint a székhely községekbe és a közeli városba irányuló közlekedés javítását is. kedvező változást jelez, hogy a megyei tanácsok vi. ötéves tervükben növelték a községi tanácsok részesedését a megye rendelkezésére álló fejlesztési és felújítási eszközökből.

megfelelő törődéssel, a helyi lakosság szélesebb körű bevonásával - amint ezt számos példa mutatja - a hazafias népfront szervekkel együttműködve, minden társközségben lehetőség van a közéleti aktivitás fenntartására, sőt növelésére is. a vizsgálati tapasztalatokra építve kezdeményezünk olyan intézkedéseket, amelyek a kis községek valós gondjait mérséklik, illetve megszüntetik.

az államtitkár ismertette a tanácsok technikai, szervezeti korszerűsítésének, a személyi feltételek javításának eredményeit, majd a módosítás várható hatását taglalta. a tanácsok számára abban van a most előterjesztett törvényjavaslat jelentősége, hogy az államigazgatási eljárás korszerűsítése tovább javítja a közigazgatási tevékenység, mindenekelőtt a hatósági ügyintézés, benne a hatóság-ügyfél kapcsolat feltételeit.

/folyt.köv./

- 35 -

16.08/um

o

bkk 3. /az országgyűlés...13. folyt./um

az a javaslatban érvényesülő elv például, mely szerint jobban kell bizni az ügyfelek nyilatkozataiban, egyaránt kedvező az állampolgárnak és a hatóságnak, hiszen kevesebb időre és fáradságra lesz szükség a tényállás bizonyításánál. nagy könnyebbséget jelent az ügyes-bajos dolgaikat intéző állampolgároknak - s egyben a tanácsi ügyintézőknek is - az a miniszteri expozéban jelzett intézkedés, mely szerint a törvény hatálybalépéséig felülvizsgálják a sokszor bonyolult előírásokat tartalmazó különös eljárási szabályokat. ennek során, s az ágazati jogalkotásban is módot kell találni a tanácsok által már évek óta szorgalmazott mérlegelési jogkörök szélesítésére.

a hatósági-igazgatási tevékenységnek még mindig gyenge pontja a hatósági ellenőrzés, az ellenőrzések nyomán szükséges kényszerítő intézkedések kiadása, a hatósági határozatok végrehajtásának kikényszerítése. e téren a törvényjavaslat olyan módosításokat tartalmaz, amelyek a tanácsoknál is alkalmasak az állami és állampolgári fegyelem - közvélemény által is joggal sürgetett - további szilárdításához.

a további munkában fontos szerepe van a szemléletváltásnak, az emberi magatartás szocialista jellege fejlesztésének is. a bürokratizmus egyik fő okát ugyanis ma abban kell keresni, hogy nem minden ügyintéző, vezető tartja kötelességének öntevékenyen megkeresni az ügyfeleknek a kielégítő, igazságos, törvényes, emberi megoldást. a tanácsokhoz sokan fordulnak igen nehéz gondokkal, súlyos emberi problémákkal. az intézkedésekhez, a megoldásokhoz - az eljárási szabályok megfelelő alkalmazásán túl - türelem, emberi jószándék szükséges. megengedhetetlen a ridegen-hivatalos hangnem, a fölényeskedés. társadalmi jelentőségű, hogy közgondolkodásunkban, közéletünkben, a jogszabályok alkalmazásában nagyobb figyelmet fordítsunk az emberi tényezőkre. a törvény előírásai nemcsak a demokratizmust, hanem - alapelveiből fakadóan - a humanizmus érvényre juttatását is szolgálják.

a most módosításra kerülő eljárási törvény szabályai és szelleme negyedszázadon át közéletiségre, jogokra és kötelezettségekre nevelték, tanították az ügyintézőket és az állampolgárokat egyaránt. most is azon leszünk - erre már kész terveink vannak -, hogy minden tanácsi dolgozó mielőbb alaposan megismerje a törvény új rendelkezéseit; hogy hatálybalépésének idejétől a törvényben foglalt célok és alapelvek maradéktalanul érvényesüljenek - mondotta befejezésül papp lajos.

/folyt.köv./

- 36 -

16.15/um

bkk 3. /az országgyűlés...14. folyt./um

szilágyi gábor /hajdu-bihar m. 3. vk./, a debreceni posta-
----- igazgatóság igazgatója hangsúlyozta: a tanácsok hajdu-bihar megyében döntéseik meghozatalakor egyre inkább figyelembe veszik a lakosság véleményét, javaslatait, s a végrehajtásban is építenek erre az erőre. ezzel párhuzamosan tartalmasabbá váltak a falugyűlések, amelyeken többnyire a valóban közérdeklődésre számot tartó kérdések kapnak hangot.

általános jelenség, hogy a lakosság mind bátrabban mond véleményét a szakigazgatási szervek munkájáról, esetenként kéri a döntések megváltoztatását, ha az például nem találkozik a többség érdekeivel. ugyanakkor az állampolgárok nem fukarkodnak a dicsérettel sem, ha az intézkedéseket jónak találják. e kölcsönös együttműködés eredményeképpen az államigazgatási munka végleg elvesztette misztikus jellegét, a nyílt község- és város-politika a társadalmi élet szerves részévé vált.

számos területen éppen e fejlődés következtében merték és tudták sutba vágni a régi sémákat. a megyei városokban például a kerületi tanácsok sorát szüntették meg, hogy helyükre új, hatásosabban működő szervezeti formát állítsanak. mindez azonban semmit sem érne, ha a dolgozók képzettsége nem tartana lépést a követelményekkel. a korszerű államigazgatási munkának egyik alapvető feltétele ugyanis éppen az, hogy olyan közreműködői legyenek, akik fogékonyak az új iránt, értik a dolgukat úgy, hogy emellett egy percig sem feledkeznek meg arról, hogy ők vannak az ügyfelekért és nem fordítva. a számok azt bizonyítják, hogy felkészült szakemberekben hajdu-biharban nincs hiány; harminc évvel ezelőtt például a vb-titkárok zömének még az érettségi bizonyítványa sem volt meg, ma viszont már valamennyien megfelelnek a képesítési előírásoknak. ennek ellenére is van panasz az ügyintézésre. a választók azt várják, hogy az igazgatási dolgozók még kevesebb hibával intézzék az ügyeket.

/folyt.köv./

- 37 -

16.22/um

bkk 3. /az országgyűlés...15. folyt./um

borbély gábor /budapest, 13. vk./ az mszmp v. kerületi bizottságának első titkára az eljárási törvény fővárosi végrehajtásának eddigi tapasztalatairól szólva kiemelte: budapesten évente 2.5 millió ember fordul meg a tanácsoknál, félmillió határozat születik, 3.2 milliós az ügyirat-forgalom. ez utóbbi egyébként az elmúlt öt évben csaknem 1 millióval emelkedett. ezért is becsülendő eredmény - amelyet a fővárosi tapasztalatok is igazolnak -, hogy a törvény rendelkezései döntő többségükben jól érvényesültek, s az elmúlt évtizedekben az államigazgatás területén a szocialista törvényesség biztosításának egyik legfontosabb eszközévé váltak. jóllehet, az elmúlt években megnövekedtek a hatóságok munkaterhei, a törvényesség helyzete jónak mondható.

a képviselő a törvényjavaslat legfőbb érdekéért említette, hogy rendelkezései az állampolgárok, s az államigazgatási szervek számára egyaránt egyszerűbbé, egységesebbé és gyorsabbá teszik az eljárást. így például igen fontos - mivel nagyszámu ügy gyorsabb elintézésére ad lehetőséget -, hogy a törvény figyelembe vette: az élet - főként a több mint 2 milliós lakosú fővárosban - nincs tekintettel a közigazgatási határookra. ezért a jövőben a fővárosi kerületi szakigazgatási szervek budapest egész területén is végezhetnek például helyszíni szemléket, vagy adategyeztetéseket. helyeselte azt is, hogy a jogszabálytervezet a korábbinál nagyobb bizalmat szavaz az állampolgároknak. lehetővé teszi például, hogy a nagyon nehezen beszerezhető irat helyett a bizonyítani kívánt tényről nyilatkozatot tegyenek.

- fontos feladatunk lesz, hogy a törvényt végrehajtó apparátusokat a lehető legjobban felkészítsük tennivalóikra, tovább javítsuk az ügyintézési munka kulturáltságát, a személyi és tárgyi feltételeket. az ellenőrzés fokozásával, a jogsértésekkel szembeni következetes fellépéssel széles körű jogpropagandával szerezhethetünk érvényt a törvény rendelkezéseinek - mondta borbély gábor.

/folyt. köv./

16.30/um

- 38 -

bkk 3. /az országgyűlés...16. folyt./um

papp gy. lászlóné /csongrád m. 14 vk./, a hódmezővásárhelyi állattenyésztési főiskola tan-gazdaságának sertésgondozója felszólalásában a törvényjavaslatot elsősorban a lakosság, az ügyfél nézőpontjából elemezte. külön szólt a tervezetnek arról a pontjáról, amely lehetővé teszi, hogy az ügyintézés általános, 30 napos határidejénél rövidebb időt is megállapítsanak. elmondta: csongrád megyében már korábban számos államigazgatási eljárást ésszerűsítettek és gyorsítottak ily módon, több ügyrend például azonnali, illetve három, nyolc, vagy tizenöt napos határidőket jelöl meg. a tapasztalatok egyértelműen igazolták e döntések eredményességét: az addiginál gyorsabban, érdemben és helyesen tudtak intézkedni a tanácsi dolgozók. így a törvényjavaslat adta lehetőség részben a már meglévő gyakorlatot erősíti. ez, s a bürokrácia csökkentését, az eljárások egyszerűsítését szolgáló többi rendelkezés a lakosság egyetértésével találkozik, a tanácsi munka iránti bizalom erősítéséhez járulhat hozzá - állapította meg a képviselő.

a hódmezővásárhelyi városi tanács ügyfélszolgálati tevékenységének megszervezéséről szólva elmondotta, hogy ez a forma is nagy mértékben hozzájárult az ügyintézés javításához, gyorsításához. az iroda dolgozói például egy-egy család összetett problémájának megoldása érdekében egymással konzultálni tudnak, így megalapozottabban, s rövidebb idő alatt dönthetnek. ehhez hozzájárult az is, hogy a kibővített ügyfélszolgálat létrehozásával egyidejűleg egyszerűsítették a belső ügykezelést.

az elfogadott törvény széles körű népszerűsítéséhez az is szükséges lesz, hogy közérthetőbbé tegyék a jogpropaganda nyelvezetét - hívta fel a figyelmet a képviselő. az ismeretek terjesztésének hasznos színterei lehetnek a különböző üzemi, lakóhelyi fórumok, megszervezésük elsősorban a szakszervezetre, a kisközségi szervezetekre és a hazafias népfőrd helyi szerveire hárulhat.

/folyt. köv./

16.35/um

- 39 -

bkk 3. /az országgyűlés...17. folyt./um

bori gyuláné /bács-kiskun m. 2. vk./, a kecskeméti
----- konzervgyár csoportvezetője elmondta: a lakosság meglepéssel vette tudomásul, hogy a bács-kiskun megyei tanács és annak nyomán a kecskeméti városi tanács végrehajtó bizottsága az ügyintézésre szabott határidőket különböző intézkedésekkel lényegesen lerövidítette, több ügyet azonnal elintéznek. kedvezőek a tapasztalatok a tanácsok ügyfélszolgálatáról, a gyorsabb ügyintézésről, az államigazgatást korszerűsítő kezdeményezésekről. a konzervgyárból is kevesebben mennek el ma már a tanácsba munkaidőben, amióta a kecskeméti városi tanács ügyfélszolgálatára reggel korábban, a munkaidőn túl is rendelkezésre áll.

a törvényjavaslatban is megfogalmazódik a gondolat, hogy az államigazgatás nem elkülönült szervezet, a dolgozók érdekében kell munkálkodjon, de az ügyfeleknek is a társadalmi elvárásoknak, igényeknek megfelelően kell az államigazgatási szervekhez fordulniuk. ehhez párosulnia kell annak is, hogy a „hivatali embert”, mielőbb mindenütt váltsa fel a „segítő államigazgatási embertípus”,.

ruisz józsef /vas megye 7. vk./, a répcelaki szénsavtermelő vállalat főosztályvezetője a közigazgatásban megvalósított szervezeti korszerűsítések legfontosabb vonásaként említette - beszámolva a vas megyei tapasztalatokról -, hogy létrejött a városok és közvetlen környékük iránymutatásának, a lakosság ellátásának jobb feltételeket teremtő városkörnyéki igazgatási forma.

/folyt.köv./

- 40 -

17.08/um

bkk 3. /az országgyűlés...18. folyt./um

ennek nyomán meggyeszerzte - a járások területén is - a városi tanácsok látják el a szakigazgatási feladatok jórészét. az első fokú építési, közlekedési, ipari és ár-ellenőrzési tennivalókat pedig a helyi tanácsok társulása alapján kialakult igazgatási körzetekben végzik el. így a megye lakosságának csaknem 60 százaléka tartozik a városi igazgatás körébe, ugyanakkor a lakossági ügyek 97 százalékát a helyi tanácsok szervek intézik, s ezek tartják fenn az ellátási, illetve szolgáltató intézmények széles körét is.

az igazgatás e formája kedvező változásokat hozott - állapította meg a képviselő, hozzáfűzve: a községi tanácsok önállóságát is jobban segíti, hogy a szakosított városi szervek több és hatékonyabb szakmai támogatást tudnak így nyújtani. a mind jobban kibontakozó szorosabb együttműködés jól szolgálja a városoknak és környezetüknek együttes, összehangolt fejlődését.

bár nem az államigazgatási eljárás szabályairól szóló törvény feladata, hogy a tanácsok szervezeti korszerűsítésével foglalkozzék, az összefüggés nyilvánvaló: a magasabb követelmények indokoltá teszik, hogy a szervezetet is a változó körülményekhez, társadalmi viszonyokhoz alakítsák - mondotta. ezzel összefüggésben javasolta, hogy a városkörnyéki igazgatási forma több mint egy évtizedes, bevált gyakorlatának figyelembe vételével az illetékes kormányzati szervek vizsgálják meg a tanácsok szervezeti korszerűsítésének helyzetét, e folyamat meggyorsításának lehetőségeit. ebben alapvető követelmény, hogy az igazgatás ne ossza meg a valóságosan együtvé tartozó település-egységeket, ugyanakkor jobban tükrözze a városok, nagyközségek tényleges szerepét, sajátos feladatait.

/folyt.köv./

- 41 -

17.13/um

bkk 3. /az országgyűlés ...19.folyt./um

több hozzászóló nem volt. dr. markója imre válaszolt a vitában elhangzottakra, kiemelve, hogy a képviselők észrevételeikkel, javaslataikkal lényegesen gazdagították a törvénytervezetet. utalt arra, hogy soha nem tapasztalt nagy aktivitás jellemezte a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság ülését is. több mint 40 módosító indítvány hangzott el, számos észrevételt tetek az igazgatási tevékenység, a hatósági ügyintézés jobbítására, ez is bizonyítja állami életünk demokratizmusának mind szélesebb körű kibontakozását, elmélyülését.

az országgyűlési képviselők parlamenti vitája is azt igazolja, hogy nagy jelentőséget tulajdonítanak az állami élet, a közigazgatás fejlesztésének, ezen belül a tanácsi munka korszerűsítésének. nagy felelősséggel szölktek e kérdésekről épp úgy, mint a beterveztett törvényjavaslatról. a felszólalásokban megfogalmazott véleményeket a kormány - a hagyományokhoz hiven - tanulmányozni fogja és álláspontjáról a képviselőkhez tájékoztatja majd. a hozzászólásokból egyértelműen kitűnt, hogy a közigazgatásnak rendkívül jelentős szerepe van társadalmi, gazdasági viszonyainak fejlesztésében, a lakosság szolgálatában, igényeinek kielégítésében. az igazságügyminiszter ezzel összefüggésben jegyezte meg: a közigazgatás minőségi mutatója a jövőben sem lehet más, mint az, hogy milyen hatást gyakorol a társadalmi folyamatokra, szocialista fejlődésünkre, a gazdasági és a tudati viszonyok alakítására, alakulására.

a felszólalások azt is bizonyították, hogy a közigazgatást tervszerűen és folyamatosan fejleszteniünk kell, annak érdekében, hogy hivatását maradéktalanul betölthesse. ebben pedig döntő szerepe van a szocialista demokratizmus kibontakoztatásának, a központi irányítás hatékonysága fokozásának, s ezzel párhuzamosan a helyi önállóság növelésének, a döntési és a felelősségi rendszer korszerűsítésének, az igazgatási tevékenységek egyszerűsítésének és bürokráciamentessé tételének, valamint az igazgatás szervezési és szolgáltató jellege erősítésének - hangsúlyozta dr. markója imre. hozzáfűzte: ahhoz, hogy az állami élet fejlesztésében, a közigazgatás korszerűsítésében gyorsabb lépésekkel haladjunk előre, további bátor kezdeményezésekre van szükség. olyan bátor és alkotó kezdeményezésekre, amelyek a parlament ülészakán is elhangzottak; köztük például az államigazgatási munka úttörő korszerűsítési törekvéseiről szóló képviselői híradás.

/folyt.köv./

- 42 -

18.33/um

bkk 3. /az országgyűlés...20.folyt./um

jól érzékeltette az országgyűlési vita, hogy az állami és a közigazgatási munka fejlesztésében meghatározó a párt szerepének helyes érvényesülése - állapította meg az igazságügy-miniszter. - a különböző szintű pártszervek irányító és ellenőrző tevékenysége az állami munka nélkülözhetetlen segítője. ez nem gátolja azt, hogy az állami szervek megfelelő önállósággal és felelősséggel dolgozzanak. sőt ezt a kívánalmat pártunk mindig is hangsúlyozta. a felszólalók sokat foglalkoztak a tanácsi munkával, s ez nem véletlen. hiszen az államigazgatási tevékenység döntő részét a tanácsok végzik. a lakosság ügyes-bajos dolgainak zömét a tanácsok intézik el. a magyar közigazgatási rendszer eredményei tehát alapvetően a tanácsi szervek eredményei. gondolai viszont a tanácsok gondolai. a tanácsok jelentősége a jövőben sem csökken, sőt szerepük nőni, feladatkörük bővülni fog. ezért rendkívül fontos az a vitából is leszűrhető tapasztalat, hogy az elkövetkező években nagy gondot kell fordítani a tanácsi munka feltételeinek javítására, különösen a községi tanácsok területén. arra is, hogy a tanácsi munkában, illetve a szervezetben szükséges korszerűsítések mellett most már ideje lesz a stabilitást is biztosítani.

a továbbiakban a kormány nevében egyetértését fejezte ki a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság indítványával, ugyanígy teljes támogatásáról biztosította bóka mihályné képviselőnek azt a javaslatát, amelyben indítványozta, hogy az anyanyelv használatáról rendelkező 15. paragrafus kerüljön a törvény alapelvei közé. több képviselővel együtt a miniszter is fontosnak tartotta: a kellő időben szülessenek meg a törvény végrehajtási rendelkezései. így a legmagasabb szintű jogszabály hatályba lépése előtt mód lehet azok alapos megismerésére is. ez valóban döntő kérdés - mondotta -, hiszen a jogi szabályozás sohasem öncélú. végrehajtása is csak akkor lehet következetes, ha mindazok alaposan megismerik, akikért szól, illetve akiknek szól.

/folyt.köv./

- 43 -

18.38/um

bkk 3. /az országgyűlés...21.ofolyt./um

ezután határozathozatal következett. az országgyűlés előbb a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság módosító javaslatát, az előadó kiegészítését fogadta el, majd a bóka mihályné képviselő által előterjesztett módosításról szavaztak. az indítvány szerint az anyanyelv használatának jogát szabályozó paragrafus kerüljön a törvény alapelvei közé. a módosító javaslatot - amellyel az igazságügyminiszter, valamint az országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága is egyetértett - az országgyűlés elfogadta. végül a törvényhozó testület az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi iv. törvény módosításáról és egységes szövegéről szóló törvényjavaslatot - ideértve az igazságügyminiszter azon javaslatát, hogy a 2. paragrafus /2/ bekezdésének utolsó mondata a törvényjavaslatból maradjon ki - általánosságban és a már megszavazott módosításokkal részleteiben egyhangulag elfogadta.

ezután timár mátyás tartotta meg beszámolóját.

/timár mátyás beszédét mai bkk 2. sz. hírünkben közöltük. az embargót az alábbi javítások figyelembe vételével feleljük:

a 2. folytatás első bekezdésének második sorában a szöveg helyesen:

...az alumíniumiparban befejeződött a fóliagyártás....

ugyanezen folytatás és bekezdés negyedik sorától a következő mondat kimarad:
mindez jelentős exporttöbbletet, illetve importmegtakarítást hozott és hoz.

ugyanezen folytatás és bekezdés alulról számított harmadik sorától a következő mondat kimarad:

mind a két program sikeres. /

/folyt.köv./

44 -

18.45/um

bkk 3. /az országgyűlés...22.folyt./um

az országgyűlés a beszámolót jóváhagyólag tudomásul vette. ezzel véget ért a parlament tavaszi ülészsaka, amelyen az elnöki tisztet felváltva látta el apró Antal, Csérvényi Ferencné és Péter János.

x x x

az országgyűlés tavaszi ülészsakáról tudósítottak: Császár Tibor, Győri Margit, Kárpáti Miklós, Mélykúti Attila, és Seregi László.

x x x

az országgyűlés tavaszi ülészsakának eseményei dióhéjban:

az országgyűlés tavaszi ülészsaka csütörtökön apró Antal elnökletével kezdődött meg. a képviselők tudomásul vették az országos választási elnökség jelentését az időközi képviselőválasztásról és igazolták Maróthy László képviselőt, továbbá tudomásul vették az elnöki tanács jelentését a legutóbbi ülészsak óta alkotott törvényerejű rendeletekről.

ezt követően elfogadták az ülészsak tárgysorozatát:

1./ az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló, 1957. évi iv. törvény módosítására és egységes szövegére vonatkozó törvényjavaslat.

2./ a magyar nemzeti bank elnökének tájékoztatója a nemzeti bank tevékenységéről a v. ötéves terv időszakában.

Dr. Markója Imre igazságügyminiszter terjesztette elő az államigazgatási eljárás általános szabályainak módosítására és egységes szövegére vonatkozó törvényjavaslatot.

a törvényjavaslat bizottsági előadója Gajdócsi István képviselő volt.

/folyt.köv./

- 45 -

18.50/um

parlament

bkk 3. /az országgyűlés...23. folyt./um

a vitában felszólalók sorát

bóka mihályné /békés m. 5.vk./, a méhkeréki községi tanács elnöke nyitotta meg, majd őt

szentistványi gyuláné /baranya m. 10. vk./, a hnf ot titkára,

széles lajos /szabolcs-szatmár m., 15. vk./, a fehérgyarmati járási hivatal elnöke,

papp lajos /szolnok m. 8.vk./, az mszmp törökszentmiklósi városi bizottságának első titkára,

papp lajos államtitkár, a minisztertanács tanácsi hivatalának elnöke,

szilágyi gábor /hajdu-bihar m. 3.vk./, a debreceni postaigazgatóság igazgatója,

borbély gábor /budapest, 13.vk./, az mszmp v. kerületi bizottságának első titkára,

papp gy. lászlóné /csongrád m. 14.vk./, a hódmezővásárhelyi állattenyésztési főiskola tangazdaságának sértésgondozója,

bori gyuláné /bács-kiskun m. 2.vk./, a kecskeméti konzervgyár csoportvezetője és

ruisz józsef /vas m. 7. vk./, a répcelaki szénsavtermelő vállalat főosztályvezetője követte.

a hozzászólásokra markója imre igazságügyminiszter választott, majd a képviselők a törvényjavaslatot a módosító javaslatokkal együtt egyhangulag elfogadták.

ezt követően timár mátyás államtitkár tájékoztatta az országgyűlést a magyar nemzeti bank tevékenységéről az v. ötéves terv időszakában. beszámolóját a képviselők egyhangulag tudomásul vették.

ezzel az országgyűlés tavaszi ülészaka - amelyen felváltva apró antal, cservenka ferencné és péter jános elnökölt - befejezte munkáját.

/folyt. köv./
18.55/um

x x x
- 46 -

parlament

bkk 3./az országgyűlés...24. folyt./um

a szerkesztőségek figyelmébe!

javítások a mai bkk 3-as /az országgyűlés.../ hírünkre:

a 4. folyt. 9. sorában a szöveg:

...az anyagi elismerésben tapasztalható...

a 7. folyt. 2. bek. 1-2. sorában a szöveg:

a törvényjavaslattal az állampolgári jogegyenlőség, a nemzeti...

/tehát a ,,15. paragrafus,, kimarad!/
a 8. folyt. 3. bek. 1. sorában a szöveg:

papp lajos /szolnok m., 8. vk./ ...

... ..

14. folyt. 2. bek. 2. sorában a szöveg:

...szervek munkájáról, kéri esetenként a döntések...

a 15. folyt. 3. bek. 5-6. sorában a szöveg:

...széles körű jogpropagandával szerezhető...

/mti/

-.-

- 47 -

19.10/um

- v é g e -